

यस शंखरापुर नगरपालिकाको गरिमामय नगर परिषद बैठकबाट भएका निर्णय सार्वजनिकीकरण समारोहमा उपस्थित प्रमुख अतिथिज्यू, काठमाडौं क्षेत्र नं. २ बाट निर्वाचित माननीय सांसद श्री दिपक प्रसाद कुइकेल ज्यू अतिथि, श्रीमान स्थानिय विकास अधिकारी ज्यू अतिथि श्रीमान इलाका प्रशासन कार्यालयका प्रमुख ज्यू विभिन्न राजनीतिक दलकाप्रतिनिधि ज्यूहरु मञ्चमा आसिन अतिथिज्यूहरु, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि ज्यू, उपस्थित वडा नागरिक मञ्चका प्रतिनिधि ज्यूहरु, नागरिक सचेतना केन्द्रका प्रतिनिधि ज्यूहरु, समाजसेवी,बुद्धिजीवी, महिला बालबालिका, अपांग, दलित जनजाती , पिछडा वर्ग, विकास प्रेमि तथा सम्पूर्ण उपस्थित जनसमुदायहरु ।

सर्व प्रथम म यस नगरको तर्फबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि संविधान सभाबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति सुशासन , विकास र सबृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ भएका विभिन्न कालखण्डमा शाहदत प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति श्रदान्जली अर्पण गर्दछु । साथै २०७२ वैशाख १२ गते गएको विकाशकारी भुकम्पबाट जीवन गुमाउनु हुने दाजुभाइ, दिदी बहिनी तथा देश विदेशका नागरिकहरु प्रति श्रद्धा सुमन अर्पण गर्दै घाइतेहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यस महा विपत्तीको सामना गर्दै यसलाई नव निर्माण गर्ने शक्तिमा परिणत गर्न हामी सक्षम हुने छौं भन्ने विश्वास लिएका छु । यस कठिन घडीमा उच्च मनोबल र अदम्य शाहसका साथ स्वतःस्फुर्तरुपमा एकताबद्ध भई संकटबाट उठ्न सक्छौं भन्ने उदारहण प्रस्तुत गर्नु भएकोमा सबै नगरबासी दाजु भाइ तथा दिदीबहिनीहरुमा उच्च सम्मान प्रकट गर्दछौं । अतः विपद्को यो घडिमा आफ्नै परिवारमा परेको पिडा समेतबाट विचलित नभई खोज उद्धार तथा राहतमा अहोरात्र खट्ने सबै स्वदेशी तथा विदेशी व्यक्ति संघ संस्था, राष्ट्रसेवक कर्मचारी सुरक्षाकर्मी पत्रकार राजनितिक दल , वडा नागरिक मञ्च एवं सहयोगमा हात बढाउने मित्र राष्ट्रहरु एवं सहृदयी मित्रहरु प्रति यस नगरको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं ।

५७ बर्ग किलो मिटरमा फैलिएको यस न.पा. को २०६८ को जनगणना अनुसार २५३३८ जनसंख्या रहेका छन । यसमा विभिन्न सास्कृतिक धार्मिक धर्मावलम्बीहरु तथा मिश्रित जात जाति जनजातिको वासोवास रहेको छ । यसको सिमा उत्तरमा सिन्धुपाल्चोक/नुवाकोट जिल्ला पर्दछ भने दक्षिण भक्तपुर/नगरकोट चागुनारायण पर्दछ । पूर्वमा सिन्धुपाल्चोक काभ्रे र भक्तपुर संगम स्थल पर्छ, पश्चिममा कागेश्वरी मनहरा नगरपालिका पर्दछ । यसका अधिकांस जनता कृषि पेशामा आधारित छन । शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन औद्योगिक र व्यापारिक पूर्वाधार बहुसांस्कृतिक आवासिय सम्बृद्ध सहरको दीर्घकालिन सोचका साथ दोस्रो नगरपरिषद् आ.व. २०७३/०७४ को लागि नगर परिषद बैठकबाट पारित स्वीकृत वार्षिक नगर विकास योजना यहाँहरु समक्ष सार्वजनिकीकरण यस

गरिमामय सभामा नगरपालिकाको तर्फ बाट नगरको समग्र विकासको मार्गदर्शनको रूपमा रहने नीति, कार्यक्रम एवं बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफुलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस

अवसरमा हाम्रा हरेक प्रयासहरूमा मार्गदर्शन, सहयोग उपलब्ध गर्नु हुने राजनैतिक दल, वडा नागरिक मन्च, सरोकारवाला, नागरिक समाज, समाजसेवी, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

राजधानी बाट करिब १७ किलोमिटर उत्तर पूर्वमा अवस्थित शंखरापुर (साँखु) शहर वा सक्व दे ऐतिहासिक एवं पौराणिक शहर हो । कलिगत सम्बत १८०१ अर्थात ३३ सय वर्ष अगाडि राजा शंखदेवले माता श्री बज्रयोगिनीको निर्देशनमा सात गाउँ मिलाएर हजार घर त्यसमा चाहिने बगैचा, खुला क्षेत्र, चोक, ननी, मन्दिर इनार, धारा, पोखरी आदी राखी दाहिने शंखाकारमा निर्माण गरेका कारण यसलाई शंखरापुर भनिएको हो । तिब्बत संगको व्यापारिक मार्ग, यसै ठाउँबाट हुने भएकोले इतिहासमा तीब्बत मूनिको देश अर्थात सक्व दे: (नेपाल भाषामा तिब्बतलाई) सँ भनिन्छ र क्वय् भनेको मुनि र दे: भनेको देश हो । शंखरापुर (साँखु) शहरमा बसोबास गर्नेहरू पूर्णरूपमा नेवार जातिका भएकाले यहाँका भवनहरू, नेवारी शैलीमा निर्माण गरिएको पाइन्छ र चाड पर्व, रितिरिवाज, नेवारी परम्परा र सँस्कृति अनुसार संचालन भै रहेको पाउँछौं ।

बिषम राजनैतिक परिस्थितिको कारण विगत १३ वर्षदेखि जनप्रतिनिधि विहिन भएको अबस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था अनुरूप आगामि आ.ब. २०७३।०७४ को लागि यस नगरपालिकाको संक्षिप्त वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न गइरहेको छौं जनप्रतिनिधिले नेतृत्व गर्ने गरी ऐन नियममा व्यवस्था गरिको स्थानिय निकायहरूमा कर्मचारीले ती सबै कामहरू गर्नु पर्दा धेरै नै असजिलो महसुस हुनु स्वाभाविक नै हो । स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन-२०५५, नियमावली-२०५६ स्थानिय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४, स्थानिय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि-२०६९ तथा अन्य प्रचलित कानूनको परिधि भित्र रही नगरपालिकाको स्रोत र साधनको अत्युत्तम उपयोग गर्दै मुख्यत वडा भेलाहरूबाट आएका सुभाब तथा मागहरूलाई ध्यानमा राखी आगामी वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको व्यहोरा समेत यहाँहरू समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छौं ।

नगरपालिकाका माग तथा आकांक्षाहरू असिमित हुदा हुँदै पनि हाम्रो सिमित श्रोत साधनबाट ती सबै माग र आकांक्षाहरूलाई एकै आर्थिक वर्षमा पुरा गर्न सम्भव नहुने अबस्था छ । नगरपालिकाको सिमित आय श्रोतका कारण संचालित योजना पुरा गर्न एक आर्थिक वर्षभन्दा बढी नै समय पनि लाग्ने अबस्था छ । अन्य थप योजनाहरू थप गरी पुराना योजनाहरूलाई त्यसै छोडन पनि नहुने हुदा पुराना योजनाहरूलाई क्रमागत रूपमा पुरा गरेर मात्र नयां योजनाहरू समावेश गर्दै लानु पर्ने बाध्यात्माक स्थिति रहेको छ । नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा सार्वजनिक निजी साभेदारी निजी क्षेत्रको सहभागिता, जनसहभागिताको बढी भन्दा बढी संलग्नता जस्ता पक्षलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । भौगोलिक दृष्टिकोणले पनि सबै वडा तथा समुदायमा केही न

केही योजना पर्नु पर्ने बाध्यता छ । ठूला र विकासका पूर्वाधारहरु कम भएका वडामा केही बढी योजना समावेश गर्नु पर्ने यथार्थता पनि हो ।

स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन-२०५५, नियमावली-२०५६ तथा नेपाल सरकारको विभिन्न परिपत्र निर्देशन योजना आयोगको मागदर्शन तथा प्रचलित ऐन कानूनले व्यवस्था गरे अनुसार सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अबलम्बन गरी नगरको आन्तरिक स्रोत, नेपाल सरकारबाट र अन्य निकायबाट प्राप्त हुने अनुदानको बजेट सिलिङ्का आधारमा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृया अनुसार आगामि वर्षको आय-व्यय को अनुमान तयार गरी नीति कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गरी सोही अनुसार आगामि आ.ब. २०७३०७४ को लागि अनुमानित वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार भएको कुरा पनि निवेदन गर्न चाहन्छौं ।

लक्ष्य:- (vision)

शंखरापुर नगरपालिकाको मुटुमा रहेको सांखु बजार आसपासका क्षेत्रमा भैरहेको अव्यवस्थित शहरीकरण, अव्यवस्थित ढल तथा फोहरलाई बृहत्तर शंखरापुर (Greater Shankharapur) को अबधारण बमोजिम स्थानिय तहमा बिद्यमान अवसर तथा चुनौतीहरुलाई एकिकृत शहरी विकासको माध्यमबाट सम्बोधन गरी आधारभूत धार्मिक तथा साँस्कृतिक र आधुनिक शहरी सेवा सुविधा सहित वातावरणिय तथा आवासीय दृष्टिकोणबाट स्वच्छ सहर तथा बज्रयोगिनी, मणिचुड हुदै जहरसिंह पौवा, भुले, कात्तिके भञ्ज्याङ्ग, विश्वम्भरा नारायणस्थान, शालिनादी लगायतका क्षेत्रलाई कृषि पर्यावरणीय पर्यटकिय व्यवसायी क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न तथा प्रसिद्ध तिर्थस्थल शालिनादी, पञ्चमहालक्ष्मी, बज्रयोगिनी, मणिचुड, सलम्बु देवी इन्द्रायणीमाई लाई धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्रका रुपमा विकास गर्ने तर्फ उन्मुख रहेको छ साथै ५ वर्ष भित्र सम्पूर्ण नगरवासीहरुलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने र पूर्वाधार पुगेका सडकलाई कालोपत्रे गरि सक्ने लक्ष्य लिईएको छ ।

उद्देश्य:- (Objective)

नगरपालिका स्थापनाको यो अवसरमा आर्थिक तथा सामाजिक विकासको गति र त्यसले बर्तमानमा पारिरहेको प्रभाव समेतको विश्लेषणको आधारमा अगाडी सारिएको बृहत्तर शंखरापुर नगरपालिकाको अबधारणा, हाल नगरपालिकाले तर्जुमा गरिरहेका अल्पकालिन मध्यकालिन र दीर्घकालिन लक्ष्य र क्षेत्रगत गुरुयोजना सहितको आवधिक योजनाले परिकल्पना गरेको वातावरणीय तथा आवासीय दृष्टिकोणबाट स्वच्छ शैक्षिक विकासको दृष्टिकोणबाट सृजनशील तथा व्यवसाय तथा पर्यटनको दृष्टिकोण बाट सम्बृद्ध नगरको दीर्घकालिन लक्ष्य प्राप्तीका लागि उद्योग, व्यवसाय, शिक्षा स्वास्थ्य, आवास जस्ता क्षेत्रमा अपार संभावना का साथै चुनौती समेतलाई मध्य नजर राखि राष्ट्रले अंगिकार गरेको सहस्राब्दी विकास लक्ष्य, राष्ट्रिय शहकारी विकास नीति राष्ट्रिय योजना आयोगको मार्ग दर्शन संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी भएका मार्ग निर्देशन, परिपत्र, स्थानिय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधी, नगरपालिका अनुदान संचालन

कार्यविधि-२०६९ समेतलाई आधार बनाई शहरी पूर्वाधार तथा भौतिक विकास, साहित्य कला, संस्कृति र पर्यटन, शिक्षा स्वास्थ्य र खेलकुद गरीवी न्यूनिकरण तथा सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट अति विपन्न र विकासमा पहुँच नभएका परिवारलाई उनीहरूको क्षमता बढाउदै विकास प्रक्रियामा मूल प्रवाहीकरण गर्ने । स्थानीय स्तरमा कुनै पनि विकाससंग सम्बन्धित संस्थाले सम्बोधन गर्न नसकेका तर समुदायबाट पहिचान भई अति आवश्यक ठहर्‍याई आएका कार्यक्रमलाई स्थानीय स्तरबाटै सम्बोधन गर्ने । राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट लिइएका लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्रतिबद्धताहरूलाई स्थानीयस्तरमा कार्यक्रमका माध्यमबाट सम्बोधन गरी स्थानीयकरण गर्ने र वित्तिय विकास संस्थागत विकाससंग सम्बन्धीत नीति तर्जुमा क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा योजनाहरू र केही रणनीतिक परियोजनाहरू कार्यान्वयन गरी आर्थिक तथा सामाजिक उन्नतिमा नगरवासीहरूको पहुँच पुऱ्याउनु नै आ.ब. २०७३/०७४ को नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य हुनेछ ।

नगरपालिका गठन पश्चात गरिएका उल्लेख्य कार्यहरू

- १। मिति २०७२ बैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भुकम्पबाट पिडित व्यक्तिहरूलाई राहत तथा पुनः स्थापना कार्यमा नगद तथा पाल, खाद्यान्न, लत्ताकपडा, मृतक परिवारलाई आर्थिक सहयोग गरियो । भुकम्प पिडितलाई टहरा निर्माण सहयोग रु. १५,००० प्रति व्यक्ति, न्यानो कपडा रु. १०,००० (क वर्ग को लागि मात्र), मृतकको सत्गद खर्च रु. ४०,००० प्रति व्यक्ति, मृतकको परिवारलाई रु.१,००,००० प्रति परिवार का दरले वितरण गरियो ।
- २। सूचनाको हक सम्बन्धि तालिम संचालन गरिएको ।
- ३। नगरपालिका भित्र भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण कार्यलाई अभियानको रुपमा संचालन गर्नका लागि नगरपालिका ले भुकम्प प्रतिरोधात्मक घर निर्माण सम्बन्धी डकर्मीहरूलाई तालिम दिएको ।
- ४। वातावरण मैत्री कार्यक्रम अन्तर्गत यस नगरपालिकाको वडा नं ८,९, १०, ११, १५ र २ मा फोहोरमैला तथा भुकम्पको भग्नावशेष हटाइ सरसफाइ कार्यक्रम गरेको ।
- ५। नगरपालिकाकी प्रथम नगरपरिषद् २०७१ पुष २८ गते सम्पन्न गरिएको ।
- ६। मिति २०७२ मंसिर २३ गते शंखरापुर न.पा. कार्यालयको सार्वजनिक सुनुवाई तथा समिक्षा बैठक गरेको ।

आदरणीय महानुभावहरू,

अब म चा.लु आव २०७२/०७३ को शंसोधित र २०७३/०७४ को अनुमानित आय व्यय विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

शंखरापुर नगरपालिकाको आ.ब.०७२/०७३ को संशोधित अनुमानित आय व्यय विवरण

आय तर्फ			खर्च तर्फ		
सि.न.	विवरण	रकम	सि.न.	विवरण	रकम
१	आन्तरिक आय	१०७६१४१७	१	चालु खर्च	१४१००४१७
२	नगरपालिका अनुदान चालु	४६०००००	२	भवन निर्माण	१०००००००
३	नगरपालिका अनुदान पुँजीगत	१८४०००००	३	पुँजीगत खर्च	३३१४००००
४	भवन निर्माण अनुदान	१०००००००			
५	रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४७३६०००			
६	स्रोत बाँडफाँड	०			
७	स्थानिय विकास शुल्क अनुदान	८७४३०००			
	जम्मा आम्दानी	५७२४०४१७	जम्मा खर्च		५७२४०४१७

आ.व. ०७३/०७४ अनुमानित आय व्यय विवरण

आय तर्फ			खर्च तर्फ		
सि.नं	विवरण	रकम	सि.नं	विवरण	रकम
१	आन्तरिक आय	२०१०५०००	१	चालु खर्च	१५०४४०००
२	नगरपालिका अनुदान चालु	५३६००००	२	भवन निर्माण	१०००००००
३	नगरपालिका अनुदान पुँजीगत	१८४७९०००	३	पूँजीगत खर्च	४८०४५०००
४	भवन निर्माण अनुदान	१०००००००			
५	रजिष्ट्रेशन दस्तुर	६६४५०००			
६	स्रोत बाँडफाँड	२५०००००			
७	स्थानिय विकास शुल्क अनुदान	१०००००००			
	जम्मा	७३०८९०००			७३०८९०००

आदरणीय विकास प्रेमी महानुभावहरु अब म, आगामी आ.ब. ०७३१०७४ को लागि नगरस्तरिय योजना तर्जुमाका प्रमुख आधारहरु जानकारी गराउन चाहन्छु ।

१. नेपाल सरकारका नीतिहरु,
२. राष्ट्रिय योजना आयोग, संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय र विषयगत मन्त्रालयहरुले मार्गनिर्देश गरेका लक्ष्य र उदेश्य,
३. स्थानिय निकायको क्षमता,साधन श्रोत,
४. स्थानिय जनताको मागमा आधारित र स्थानिय श्रोत साधनले धान्न सक्ने दीर्घो प्रकृतिका योजनाहरु
५. नगरको गौरव पुग्ने महत्वपूर्ण योजनाहरु
६. वातावरण संरक्षण र सम्बर्धन र सहयोगि हुने योजनाहरु
७. साभेदारीमा सम्पन्न गर्न सकिने आयमूलक एवं सिपमूलक आयोजनाहरु
८. सहश्राव्दी विकास लक्ष्य अनुसार राष्ट्रिय सूचक कायम हुन सक्ने आयोजनाहरु
९. सर्वदलिय राजनैतिक दलहरुको सुभाबको आधारमा

आदरणीय महानुभावहरु,

आगामी आ.ब. ०७३१०७४ को नगर विकास योजना निर्माणका लागि नेपालको संविधान-२०७२ ले परिलक्षित गरेका सिद्धान्तहरु, सहश्राव्दी विकास लक्ष्यका सूचकहरु, स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन-२०५५ तथा स्थानिय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि-२०६९ को व्यवस्था समय समयमा मन्त्रालय योजना आयोग वाट प्राप्त मागदर्शन र राजनैतिक दल, वडा नागरिक मन्च वडावासीहरु, एकिकृत योजना तर्जुमा समितिका पदाधिकारीहरु नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु नगरका प्रबुद्ध वर्ग समेतको सहभागितामा तथा विभिन्न संघ संस्थाहरुवाट प्राप्त सुभाबहरु लाई समेत आधारमानि नगरपालिकाले अबलम्बन गर्ने नीतिहरु निर्माण गरिएका छन् ।

नगरपालिकाले अबलम्बन गर्ने नीतिहरु:-

१. सिमित श्रोत साधनका विच सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता तथा सेवा ग्राहिलाई उच्च प्राथमिकताका साथ सर्वशुलभ सेवा उपलब्ध गराउन यसै आ.व. भित्र सबै वडा केन्द्र तोकि सबै वडा कार्यालयहरु संचालन गने तर्फ विशेष जोड दिइने छ ।
२. आर्थिक सुशासन कायम राख्दै आर्थिक पारदर्शिताका लागि सबै वडा कार्यालयहरुमा इ-बिलिङ सिष्टम लागु गरिनेछ ।
३. स्वीकृत योजनाहरु तोकिएकै समयमा सम्पन्न गर्ने तर्फ उन्मुख भै कार्य गरिनेछ ।
४. महिला बालबालिका, दलित आदिवासी जनजाती, पिछडिएका वर्ग लाई सामाजिक परिचालनद्वारा सशक्तिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरु तथा, आर्थिक स्थिति सुधार हुने, रोजगारी बृद्धि हुने, गैरसरकारी संघ संस्था महिला आदिवासी जनजाती, दलित समुदाय लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

५. स्थानिय स्तरमा उपलब्ध खानेपानीको स्रोतलाई व्यवस्थित गरि एकिकृत खानेपानी योजना संचालन गरी सबै नगरवासीहरूलाई स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध गराउने तर्फ उन्मुख भै खानेपानी सम्बन्धी छुट्टै खानेपानी कार्यविधि तयार गरीने छ ।
६. कृषिलाई आधुनिककरण तर्फ लानका लागि जमिनको बर्गिकरण गरि आवासिय र कृषि योग्य जमिनको पहिचान गरी कृषि तर्फ आर्गानिक नगदेवालीको पकेट क्षेत्रका रुपमा विकास गर्न विषाधी मुक्त तरकारी खाद्यान्न उत्पादन क्षेत्रको रुपमा विकास गरी आर्थिक तथा प्राविधिक अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।
७. सांखु बजार क्षेत्रलाई ऐतिहासिक सास्कृतिक र धार्मिक तथा पुरातात्विक शहरका रुपमा विकास गर्न छुट्टै सांखु एकिकृत विकास क्षेत्र परियोजना लागु गरि सहर केन्द्रीत वाहिरी चक्रपथको अवधारणको विकास गरिने छ । भुक्म्प पछि पुनर्निमाणको लागि योजना बनाइने छ ।
८. यस क्षेत्रमा धरोहरको रुपमा रहेको शालिनदी, बज्रयोगिनी, मणिचुड, सलम्बुदेवी, विश्वम्भरा नारायण, इन्द्रायणी माई अशोःखुशी घाट खोला, पञ्च माहालक्ष्मी,कालिका देवी, चनमति भैरव, पाँच कन्या, पञ्चकन्या जस्ता धार्मिक स्थलहरूलाई राष्ट्रिय अन्तरराष्ट्रिय स्तरमा चिनाउने गरि माधव नारायण संरक्षण समिति, बज्रयोगिनी विकास समिति संग समन्वय गरि एकिकृत धार्मिक तिर्थस्थल तथा पर्यटकिय प्रवर्द्धन तथा विकास गुरुयोजना तयार गरी संचालनका लागि धार्मिक तथा पर्यटकिय बिज्ञहरूको सल्लाह र सुभाब अनुसार कार्ययोजना तयार गरी कार्य अगाडी बढाइने छ ।
९. कात्तिके, जहरसिंह पौवा, भुले मणिचुड, बज्रयोगिनी, शालिनदी लगायत क्षेत्रलाई पर्यटकिय क्षेत्रका रुपमा विकासका लागि पर्यटकिय गुरुयोजना निर्माण गरि लागु गरिने छ ।
१०. यस क्षेत्रमा रहेका विभिन्न सामुदायिक वन क्षेत्रलाई सामुदायिक वन उपभेक्ता समितिहरु संग समन्वय गरी नर्सरी व्यवस्थापन जडिबुडि उत्पादन क्षेत्रका रुपमा विकास गरी आय आर्जन गर्ने रणनीति अपनाईने छ ।
११. खुला दिसा मुक्त नगरपालिका घोषणाका लागि त्यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैर सरकारी संस्थाहरु संग समन्वय गरी कार्यलाई अगाडी बढाइने छ त्यस्तै घर भित्र धुवा रहित घर घोषणाका लागि धुवारहित चुल्हा निर्माण गर्ने अभियान संचालन गरिने छ ।
१२. फोहर मैला व्यवस्थापनका लागि त्यस संग सम्बन्धीत गैर सरकारी संस्थाहरु जस्तै उत्साही महिला समुह, शंखरापुर फोहरमैला व्यवस्थापन समिति, टोल विकास समिति, सरोकारवालाहरु संग बृहत छलफल गरी फोहरको बर्गिकरण गरि फोहर व्यवस्थापन गरिने छ जस्का लागि प्लाष्टिक मुक्त नगरपालिका घोषणा गरी सफा शहर, स्वच्छ सहर, शान्त शहरको रुपमा विकास गरिने छ ।
१३. योजना तर्जुमा कार्यान्वयन एवं मूल्यांकन गर्दा अल्पकालिन मध्यकालिन र दिर्घकालिन गरि तिन चरणमा छुट्ट्याई कार्यतालिका (work schedule) बनाई कार्य संचालन गरिने छ ।
१४. सेवालाई प्रभावकारी बनाउन सबै वडा कार्यालयहरुमा सूचनाको पहुँच पुर्याइने छ ।

१५. राज्यका गहनाका रुपमा रहेका जेष्ठ नागरिक, दलित, अपाङ्ग, पछाडि परेका समुदायहरूको मनोवल उच्च राख्न नागरिक सम्मान कार्यक्रम गरिने छ ।
१६. जनसहभागितामा आधारित ४०/६० को कार्यक्रम पाइलट प्रोजेक्टका रुपमा केहि वडाहरूमा संचालन गरिने छ ।
१७. सामुदायिक तथा निजि विद्यालयहरूमा प्राविधिक शिपमुलक शिक्षा कार्यमका लागि प्रोत्साहन गर्ने निति लिइने छ ।
१८. राजश्व परिचालनका सम्बन्धमा करका सिदान्त अनुसार राजश्व परिचालन तथा कर निर्देशका कार्यविधि तयार गरिने छ ।
१९. घरेलु तथा स्थानिय साना उद्योगलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइने छ ।
२०. महिलाद्वारा संचालिन रोजगार मूलक उद्योगहरू (जस्तै सस र अचार) जस्ता उद्योगहरूलाई प्रबर्द्धन गरिने छ ।
२१. दलित, लोपोन्मुख जातिहरू द्वारा खोलिने साना उद्योगहरू लाई अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।
२२. व्यवस्थित टाउन प्लानिङ्गका लागि मनोहरा खोलाको खाली जग्गालाई जग्गा खण्डिकरणको मापदण्ड बनाइ अगाडी बढाइने छ । नक्सापास लाई कडाईका साथ लागु गरिने छ । यसको मापदण्ड सहरी विकासको मापदण्ड अनुसार हुने छ ।
२३. विश्वम्भरा पालुवारीलाई सोलार सिटीको रुपमा विकास गर्ने नीति लिएको छ ।
- २४) यस न.पा. भित्र विभिन्न जात जातिका भाषा, कला र संस्कृति र साहित्य लाई संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्न आवश्यक अनुसार पहल गरिने छ ।

१. शिक्षा नीति:- (Education)

- (क) नगरस्तरिय शिक्षा समिति गठन गरी शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने ।
- (ख) विद्यालयका भौतिक विकासका लागि अनुदानको व्यवस्था गर्ने ।
- (ग) विपन्न तथा लक्षित समुदाय तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाउने तथा एस.एल.सि. परिक्षामा उत्कृष्ट परिणाम ल्याउने सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई समेत पुरस्कृत गर्ने नीति लिइने छ ।
- (घ) सामुदायिक विद्यालयहरूलाई वालमैत्री र गुणस्तरी शिक्षा केन्द्रका रुपमा विकास गर्ने ।
- (ङ) नगर शिक्षा समितिकै कार्य क्षेत्र भित्र पारि निजि विद्यालयहरूको समेत नियमित अनुगमन गरी प्रभावकारी संचालन गर्न पहल गर्ने ।
- (च) सामुदायिक विद्यालय तथा पुस्तकालयहरू लाई भौतिक तथा शैक्षिक बिस्तारका लागि सहकार्य गर्ने ।
- (छ) यस शंखरापुर नगर भित्र चाँपाबोट उच्च मा.वि. लाई कृषि विद्यालयको रुपमा विकास गर्ने नीति लिएको छ । साथै कालिका शरण उ.मा.वि. लाई प्राविधिक शिक्षालयको रुपमा विकास गर्ने र भाग्योदय उच्च मा.वि.लाई विज्ञान शंकायको रुपमा विकास गर्ने । राष्ट्रिय उ.मा.वि.

लाई कृषि विद्यालयको रूपमा र भगवति उ.मा.वि. लाई वन शिक्षालयको रूपमा अगाडी बढाइने नीति लिएको छ ।

(ज) स्नाकोत्तर तहको शिक्षाको लागि पहल गरिने छ ।

२.स्वास्थ्य नीति (Health):-

- (क) भविष्यमा आइपर्ने विभिन्न प्रकारका प्रकोपको नियन्त्रणका लागि विभिन्न निकायहरु सँग सहकार्य गरिने छ ।
- (ख) पोलियोखोप, भिटामिन ए कार्यक्रम एच. आइ. भि. एडस र लागु पदार्थ दुर्व्यसन नियन्त्रणको लागि स्थानिय संघ संस्थाहरुसंग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ, साथै कार्यरत स्वयंम सेविकालाई उचित प्रोत्साहन तथा समय सापेक्षिक तालिम तथा अवलोकनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- (ग) स्वास्थ्य क्षेत्र सुदृधिकरणकालागि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय संग समन्वयगरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।
- (घ) स्वयंम सेविकाहरुको परिचालनमा जोड दिइने छ ।
- (ङ) स्वास्थ्य चौकिको विकासका लागि नगरपालिका र समुदायको पहलमा संचालित सामुदायिक स्वास्थ्य क्लिनिकहरुको व्यवस्थापन स्थानिय समुदायमा हस्तारण सुरु गरिने छ ।
- (च) स्वास्थ्य चौकिहरुको स्तर उन्नति गर्न आधारभूत सेवामा विपन्न समुदायको पहुच बढाउन स्थानिय वडाहरुको मागलाई समेत दृष्टिगन गर्दै स्वास्थ्य चौकिहरु बिस्तारका लागि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय संग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- (छ) यस शंखरापुर नगरपालिका भित्र रहेको इलाका हेल्थपोष्टलाई स्तर उन्नति गरि जिल्ला सामुदायिक अस्पतालको रूपमा विकास गर्ने ।
- (ज) साविक गा.वि.स. ले सञ्चालनमा ल्याएको एम्बुलेन्स र अन्य संघ संस्थाले सञ्चालन गरेको सेवालालाई सबै नगरक्षेत्रमा पुऱ्याउन सकिने गरि गुणस्तरिय एम्बुलेन्स सञ्चालन को व्यवस्था गरिने छ ।

३.पर्यटन तथा संस्कृति (Tourism & Culture):-

- (क) पर्यटकिय विकास समिति तथा पर्यटकिय सूचना समितिको गठन गरिने छ ।
- (ख) पर्यटन प्रबर्द्धन तथा विकासको लागि विज्ञहरुको सहयोगमा पर्यटन गुरु योजना (Tourism Master Plan) बनाई कार्यान्वयन गर्ने तर्फ लागिने छ ।
- (ग) ऐतिहासिक, पुरातात्विक र धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्र शंखरापुर बृहत्तर गुरुयोजना तयार गरी उक्त योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरु क्रमश लागु गरिने छन ।

- (घ) पर्यटनको क्षेत्रमा काम गरि रहेका संघ संस्था र निकायहरूसँग समन्वय गरी निजि क्षेत्रको अगुवाईमा पर्यटकिय विकासका लागि नगरपालिका द्वारा गठित पर्यटन विकास समिति, पर्यटक सूचना केन्द्र लगायतको क्षेत्रमा अभिवृद्धि गर्ने क्षेत्रिय स्तरको शंखरापुर वरपरका पर्यटकिय क्षेत्र धार्मिक पुरातात्विक क्षेत्रको विकास तथा प्रबर्द्धनमा जोड दिइने छ ।
- (ङ) नेपालकै गौरवका रूपमा रहेका शंखरारापुर र यस आसपासका क्षेत्रमा रहेका प्रसिद्ध तीर्थस्थलहरु शालिनदि, बज्रयोगिनी माई, मणिचुण, सलम्बुदेवी, इन्द्रायणी देवी, सेती देवी मन्दिर र साँखुमा रहेको अशोःखुशी घाट लगायतका धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्रको विकास प्रचार प्रसार र सम्बर्द्धनमा जोड दिइने छ ।
- (च) यस नगर को वडा नं १३ मा पर्ने सनिदेव मन्दिर, निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
- (छ) शंखरापुर (साँखु) क्षेत्रमा पुरातात्विक महत्व भल्किने किसिमका भवन निर्माण गर्ने घर धनिहरुलाई विशेष प्रोत्साहनका साथै नक्सा पासमा पूर्ण छुट दिइने छ ।
- (ज) शंखरापुर नगरपालिका धार्मिक तथा संस्कृतिक नगर समेत भएको हुदा यहाँ परम्परागत रूपमा संचालन हुने मेला जात्रा पर्व जस्ता धार्मिक परम्परालाई समेत मध्यनजर गर्दै त्यस्ता परम्परा विधिबत संचालन गर्न जात्रा, मेला, संचालनका लागि रकम विनियोजन गरि एउटा छुट्टै जात्रा मेला व्यवस्थापन समिति गठन गरीने छ ।

४. कृषि नीति (Agriculture):-

- (क) व्यवसायिक पशुजन्य उत्पादन विशेषगरी कुखुरापालन गाई पालन वाखापान व्यावसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- (ख) कृषि उपज बजार व्यवस्थित रूपले संचालन गर्न आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
- (ग) पशुपक्ष पालन तथा व्यवस्था गर्नका लागि मापदण्ड तयार गरीने छ ।
- (घ) यस नगरपालिका क्षेत्रभरि जैविक कृषि उत्पादनको लागि बढावा दिई अगाडी बढाइने छ साथै विषादी रहित कृषि उपज उत्पादन गर्न कृषकलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- (ङ) नगर क्षेत्रमा कृषि उपज आपूर्ति गर्ने छिमेकी नगरपालिकाहरु जोडने रोडहरुको विकासको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- (च) पटाप, नाङ्गलेभारे, वडा नं १, २ र ३ पहाडि क्षेत्रलाई फलफुल तथा जडिबुडि खेतिका रूपमा विकास गरिने छ ।
- (छ) आधुनिक माछापालन व्यवसायलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- (ज) कृषि योग्य जमिन बाँझो राख्ने प्रचलन बढ्दै गएको हुँदा जग्गा बाँझो राख्न नपाउने, बाँझो राखेको जग्गाको लगत लिएर बर्गीकरण छुट्ट्याई जरिवाना लिने ।
- (ञ) सिंचाई सुविधा पुग्न नसकेको कृषि योग्य जमिनमा सिंचाई पुऱ्याउने योजना अवलम्बन गरिनेछ ।
- (ट) छिमेकि जिल्लाका गाउं र नगरविचको आर्थिक स्तरउन्नतिसम्बन्धको विकास तथा बिस्ताका लागि सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरु संगको सहकार्यमा एउटा कृषि उपज बजार

प्रबर्द्धन केन्द्र Open market) स्थापना गर्न पहल गरिने छ । कृषिमा आधारित पकेट क्षेत्रहरु पहिचान गरी कृषि उत्पादनका लागि कृषक तथा सो सँग सरोकार राख्ने सबद्ध संस्थानहरुसंगको सहकार्यमा सहयोगी कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ ।

(ठ) उद्योगमा फर्म दर्ता गरि नियमित आयकर तिरी नगरपालिकामा स्वीकृत लिई संचालनमा आउने उत्पादन मुलक कृषि पशुपालन व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहन गर्न दिनु पर्ने सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन विशषगत कार्यालयहरुसंग समन्वय गरी नगरस्तरिय किसानहरुको संलग्नतामा गरिने कृषि तथा पशु मेला/प्रदर्शनीहरुको आयोजना गर्ने ।

(द) यस न.पा. नगदेवालीका रुपमा उत्पादन बुद्धि गराउन नयाँ नयाँ विउ विजन उपलब्ध गराउन सम्बन्धित निकाय संग सहकार्य गर्दै उत्पादित कृषि उपजको प्रशोधन गरी सहज गर्ने ।

५. रोजगारी(Employment) :-

(क) स्थानिय तालिम प्रदायकहरुसंग समन्वय गरी स्थानीय स्तरमा नै रोजगारी प्राप्त गर्ने तालिम दिन समन्वय गरिने छ ।

(ख) विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरुसंग समन्वय गरी तालिम तथा रोजगारीका लागि आवश्यक प्रक्रिया अपनाइने छ ।

(ग) सुरक्षित बैदेशिक रोजगारीकालागि जान चाहने युवा युवतिहरुका लागि आवश्यक सूचना तथा जानकारीमूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

(घ) यस शंखरापुर नगरपालिका भित्र रोजगारी सिर्जना गर्न उद्योग, कलकारखाना, कृषि क्षेत्रमा उत्पादन पशु पंक्षी पालन व्यवसायलाई निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

(ङ) लोक सेवा तयारी कक्षा संचालन गरि सरकारी स्तरमा रोजगारीका लागि सक्षम बनाइनेछ ।

६. सावर्जनिक निजी साभ्केदारी (Public Private Partnership):-

(क) नगरपालिकाको सीमित श्रोतलाई अत्याधिक उपयोग गर्ने गरी ठूला योजनाहरु निर्माण तथा संचालन गर्दा सावर्जनिक निजी साभ्केदारीका आधारमा कार्यक्रम अघि बढाइने छ ।

(ख) नगरको सरसफाई तथा फोहरमैला व्यवस्थापन कार्य बडा टोल तथा टोलस्तरमा टोल समुहहरु र नगरस्तरमा दीर्घकालिन व्यवस्थापनको लागि निजि क्षेत्रलाई जिम्मा दिने सम्बन्धमा कार्यदल निर्माण गरी त्यसैको सुभाबको आधारमा कार्य अगाडि बढाइने छ ।

(ग) आन्तरिक रुपमा भै रहेको परिवहन (नगर यातायात) को अभाबलाई पुरा गर्न सम्बद्ध पक्षहरुसंग छलफल गरी आन्तरिक नगर परिवहन संचालनको प्रक्रिया अघि बढाइने छ ।

(घ) नगरको पहिचान भएका स्थानहरुमा सुविधा सम्पन्न शौचालय, स्नानगृह, किरिया पुत्री भवन जस्ता अन्य आधुनिक नगरका आवश्यक पूर्वाधारहरु निजी तथा स्थानिय जनताको साभ्केदारी बाटै निर्माण गरी संचालन गर्न प्रोत्साहन गरी अघि बढाइने छ ।

(ङ) नगर क्षेत्र भित्र पिक्निक पार्कहरु निर्माण गरी संचालनका लागि निजी क्षेत्रहरुलाई नै प्रोत्साहन गरिने छ ।

(च) सभा गृह निर्माणको लागि जग्गाको पहिचान गरि निर्माण कार्य अगाडी बढाइने ।

७. आवास योजना तथा सहरी विकास (Urban Development):-

- (क) नेपाल सरकारद्वारा भरखरै घोषणा गरिएका यस शंखरापुर न.पा., कागेश्वरी मनोहरा न.पा., गोकर्णेश्वर न.पा., चाँगुनारायण न.पा. , महामञ्जुश्री नगरकोट न.पा.का क्षेत्रका साथै मध्यपूर ठिमी नगरपालिकाको केही भागलाई समेटिएर जग्गा एकिकरण आयोजना र सेवा सुविधा निती कार्यक्रमको निर्माण मिश्रण अपनाई एकिकृत विकास गर्नका लागि आपतकालिन, तत्कालिन , अल्पकालिन , मध्यकालिन , दिर्घकालिन गुरुयोजना तयार गर्न प्राचिन महत्व बोकेका एतिहासिक बस्ती मठमन्दिर , देवालय, शिवालय, प्रतिक्षालय खेतीयोग्य जमिन खेल मैदान सार्वजनिक जमिन, वन जंगल, खोला नाला, फुलबारी आदीको संरक्षण संबद्धन गर्दै भुकम्प प्रतिरोधात्मक नयाँ बस्ती ग्रमिण शहर आधुनिक शहरी विकासका पूर्वाधार निर्माण गर्न आधुनिक ग्रिन सिटी , सेटलाइट सिटीको रूपमा विकास गर्न नेपाल सरकार, नेपालसरकारको निती योजनामा समावेश गर्न अनुरोध गर्ने ।
- (ख) महाभुकम्पमा परेर जिवन गुमाउनु भएका नेपाल आमाका सम्पूर्ण सपूतहरुका साथै, प्रकृति र संस्कृतिको मनोरम फूलबारी नेपालमा रमाउन पाल्नु भएका अन्य देशका मृतक पर्यटकहरुको स्मृतीमा नगरकोट देखि शिवपुरी बाघद्वार क्षेत्रको महाभारत पर्वतमाला भित्र गोर्खाको बारपाकदेखि दोलखाको सुनखानी सम्मको -बिच) केन्द्र विन्दु यस नगरपालिकाको वडा नं ५, ६ मा अवस्थित थाना भञ्ज्याङ जहरसिपौवा मा यस शंखरापुर न.पा., महामञ्जुश्री न.पा. चाँगुनारायण न.पा. , गोकर्णेश्वर न.पा., कागेश्वरी न.पा. को संयुक्त प्रस्तावमा भुकम्प गएको ४५ औं दिनको अवसरमा आधुनिक महाभुकम्प स्मृति पार्क निर्माणको शिलान्यास सम्पन्न भैसकेको हुँदा नेपाल सरकार पुनर्निमाण प्राधिकरणलाई योजनामा समावेश गर्न अनुरोध गर्दै तत्काल निर्माण प्रारम्भ गर्ने निती अवलम्बन गरिने छ ।
- (ग) शंखरापुर (साँखु) लाई पौराणिक एवं ऐतिहासिक नगर घोषणा गरि भुकम्प रहित सुरक्षित नेवार (शैली) परम्परा अनुसारको भवन (घर) निर्माण गर्न कम्तीमा २.५ आना जग्गा आवश्यक देखिएकाले यो बस्तीको बनावट ग्रिड प्याटन मा बनेको हुनाले (घर) भवन बनाउन उचित जग्गाहरु जग्गा एकिकरण वा प्लट मिलान गरी भू उपयोग को नीति अपनाई बस्ती विकासको लागि भुकम्प पुनः निर्माण प्राधिकरणमा प्रस्ताव पेश गर्ने निर्णय सर्व सहमतीले गरियो ।
- (घ) हाल कम चौडा भएका सडकहरु फाराकिलो गर्न स्थानिय समुदायसँगको समन्वय तथा सक्रियतामा प्रकृया अगाडी बढाउने ।
- (ङ) नगर क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक जग्गाको लगत तयार पारी संरक्षण र प्रबर्द्धनमा विशेष तदारुकताका साथ अधि बढाइने छ ।
प्रकोप व्यवस्थापन गुरुयोजना तयार पारिने छ ।
- (च) विकास निर्माण कार्यमा गुणस्तर कायम गर्न अनुगमन तथा निरिक्षणलाई प्रभावकारी ढंगबाट अधि बढाइने छ । साथै गुणस्तर परीक्षणको समेत व्यवस्था गरीने छ ।

- (छ) जग्गा खण्डिकरण को मापदण्ड तोकिएको छ ।
- (ज) दीगो तथा वातावरणीय मैत्री निर्माण सामग्रीहरूको प्रयोग घर भित्र पानीको संरक्षण, घरेलु फोहोर व्यवस्थापन, घरभित्र निष्कृत्य सौर्य उर्जाको प्रयोग तथा घर भित्रको वायुको गुणस्तर बृद्ध गर्न दीगो आवासीय प्रविधि तथा सेवाहरू प्रबर्द्धन गरी हरित रोजगारीको वातावरण उत्पन्न गरी हरित अर्थतन्त्र तर्फ अग्रसर हुँदै सहरी गरीबि न्यूनिकरणमा ठोस योगदान पुर्याउन परियोजना संचालनका लागि निजी सघ संस्थाहरूको खोजी गरिने छ ।
- (झ) नगरपालिका भित्र जग्गा प्लटिङ तथा प्लानिङ गर्नको लागि अधिकार प्राप्त निकायमा दर्ता भई मापदण्ड पूरा गरेका व्यवसायिक संस्थाहरूलाई मात्र तोकिएका सबै मापदण्ड पूरा गर्ने शर्तमा स्वीकृत प्रदान गरिने छ । यस्ता कार्यबाट सार्वजनिक पर्ती जग्गा अतिक्रमण नहुने र वातावरणिय रुपमा असर नपर्ने तर्फ पूर्ण सतर्कता अपनाइने छ ।
- (ञ) निजी तवरबाट प्लटिङ गरी बसाईसराई भएका वस्तीको भौतिक पूर्वाधारको मुख्य जिम्मेवारी सम्बन्धित निजी क्षेत्रको नै हुने भएको हुनाले नगरपालिकाको सीमित स्रोत साधनलाई मध्यनजर गरी त्यस्तो सडकको भौतिक निर्माण गर्न न्युन प्राथमिकता दिइने छ, त्यस किसिमका बाटोहरू निर्माण गर्नु परेमा निजी क्षेत्र संग त्यही बसोवास गर्ने उपभोक्ताहरूले अन्य बाटोहरूमा भन्दा बढी जनसहभागिता जुटाउनु पर्ने छ ।
- (ञ) शंखरापुर न.पा.भित्र घर बनाउनेले अनिवार्य रुपमा सेप्टीट्याङ्की बनाउनुपर्ने छ । ढल निकास खोलानाला सार्वजनिक निजी जग्गा सार्वजनिक वन कतै ढलको निकास गर्न पाइने छैन ।
- (ट) भवन निर्माण गर्दा भवन निर्माण मापदण्ड कडाइका साथ लागु गरिने छ ।
- (ठ) नगरको कुनै एउटा वडालाई नमूनाको रुपमा नया नापी गराउन सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरी कार्य संचालन गरिने छ ।
- (ड) आवस तथा भौतिक निर्माणका लागि तथा व्यवस्थित शहर निर्माण गर्नका लागि मनमत्ता खोला पुर्वबाट सि.टि.ई.भि.टी.को मुनिबाट बज्रयोगिनी मुनिको वस्ति सम्म ग्रिन सिटी निर्माणका लागि उपत्यका प्राधिकरण संग समन्वय गरि कार्य अघि बढाइने छ ।
- (ढ) नगर यातायात गुरुयोजना (Municipal Transport Master Plan) यसै आ.व. मा तयार गरिने छ ।
- (ण) सडक मापदण्ड कायम गर्ने तथा सार्वजनिक वाटोमा परेका निजी जग्गाहरूको लगत कट्टा गर्न सम्बन्धित निकायहरूसंग समन्वय गर्ने

द. वन तथा वातावरण विकास (Forest & Environment):-

- (क) जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (ख) सहरलाई सुन्दर बनाउनका लागि बृक्षारोपण लागात सार्वजनिक खाली जग्गामा निजी साभेदारीमा फुलवारी तथा लघु पार्क निर्माण गरिने छ ।

- (ग) बजारको सौन्दर्य र जनस्वास्थ्यमा समेत प्रतिकूल असर पार्ने किसिमले छाडा रुपमा रहने भुस्या कुकुर तथा अन्य चौपायहरुको नियन्त्रणको व्यस्थापन गरिने छ ।
- (घ) बैकल्पिक उर्जाका लागि ढल निर्माणमा भन्दा सेफ्टी ट्याकि. निर्माणमा जोड दिई सामुहिक वायो ग्यासको प्रयोग गर्ने समुदायलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- (ङ) शंखरापुर नगरपालिका लाई प्लाष्टिक मुक्त नगरपालिका घोषणा गर्न पहल गरिनेछ ।
- (च) पशु वधशाला निर्माणका लागि पहलगरिने छ साथै खुल्ला रुपमा मासुजन्य पदार्थ बिक्रि बितरणमा रोक लगाइने छ ।
- (छ) सार्वजनिक शौचालय निर्माणमा पहल गरिने छ ।
- (ज) महत्वपूर्ण धार्मिक स्थलहरु तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरुको सर सफाईमा संरक्षण मर्मत संभारको कार्यमा स्थानिय वासीहरुको भूमिकामा बृद्धि गरिने छ ।
- (झ) नेपाल सरकारले सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान गर्न रोक लगाउने कानून लागु गर्ने सम्बन्धमा सरोकारवाला संग छलफल गरी कानूनलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनका लागि,सार्वजनिक निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने प्रयास गरिने छ ।
- (ञ) यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेको वन जंगल संरक्षण गरी, वनजंगलले खपत गरेको कार्वनको रोयल्टी सम्बन्धित निकायहरुमा माग गर्ने निति अवलम्बन गरिने छ ।
- (ट) एक नगर अनेक उद्यान निर्माण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- (ठ) शिवपुरी आरक्षण क्षेत्रका वन्यजन्तुले जंगलको छेलेछेउमा किसानको बालीनाली नष्ट गरि हजारौं रोपनी जग्गाहरु बाँभो भएकोले प्रभावित सिमाक्षेत्र बज्रयोगिनी मणिचुड, चौकी भन्ज्याड, जहरसिं पौवा, बोभेनी, पालुबारी विशभमरा, कात्तिके भन्ज्याड, पोखरीखोला, नाडलेभारे क्षेत्रमा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जिल्ला वन कार्यालय संग समन्वय गरि मसला बाली, अदुवा, बेसार, अलैंची तर्फ समूहगत रुपमा उत्पादन गर्न प्रोत्साहित गर्ने र छेकवारको लागि आवादी र जंगलको क्षेत्रमा पैदल मार्ग निर्माण गरी जंगलको सिमामा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितीलाई क्रियाशिल बनाई, क्यातुके, सजिवन र टिम्बुरको बोट विरुवा रोपी कृषि पर्यावरणिय पर्यटन को विकास गरिनेछ ।
- (ड) शालिनदी बाट थाना भन्ज्याड भुकम्प स्मृती पार्क सम्म केवलकार निर्माण र थाना भन्ज्याडबाट बज्रयोगिनी मन्दिर सम्म स्वीड निर्माण ५ वर्ष भित्र पर्यटन मन्त्रालय, पर्यटन बोर्ड संग समन्वय गरि निर्माण गरी धार्मिक पर्यटन समेतको विकासमा अघि बढ्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- (ढ) यस न.पा. क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक पर्ती तथा सरकारी सामुदायिक वन क्षेत्र भित्रको अतिक्रमण सम्बन्धित निकाय संग समन्वय तथा सहकार्य गरि हटाउने निति अवलम्बन गरिने छ ।
- (ण) यस न.पा. क्षेत्र भित्रको वडा नं ७ मा रहेको आल डाँडा सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र रहेका जंगली जनावर तथा चराचुरुगीको संरक्षण तथा संबर्द्धन गरि उक्त क्षेत्रमा अवोलोकन स्थल निर्माण गर्ने र स्वदेशी तथा विदेशी सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु संग समन्वय तथा सहयोग लिई वन्य जन्तु पर्यावरणिय पर्यटनको विकास गर्ने निति अवलम्बन गरिने छ ।

- (त) सलम्बुदेवी सलम्बु सामुदायिक वन लाई सामुदायिक वन उपभोक्ता समिती र वन कार्यालय संग समन्वय तथा सहकार्य गरि उक्त क्षेत्रलाई शंखरापुर बाल उद्यानको रूपमा विकास गर्न नगरपालिकाले भागाधिकार लिई सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको सहयोग लिई विकास गर्न क्रमिक रूपमा बजेट विनियोजन गर्दै जाने लक्ष्य लिइने छ ।

९. नदीनाला सम्बन्धमा (Rivers):-

- (क) शालिनदी, मनहरा, नारायण खोला, मनमत्ता, महादेबखोला नाइ खोला, सुके खोला तथा अन्य खहरे खोल्चीहरुलाई २१ सालकै नापि अनुसार कोरीडोरको निर्माण गर्न पहल गरिने छ ।
- (ख) नदीनालाको संरक्षण गर्न वालुवा निकाल्ने कार्य नियन्त्रण गरिने छ । साथै नदीमा ढल मिसाउने कार्यलाई प्रतिबन्ध लगाइने छ ।

१०. फोहरमैला व्यवस्थापन (Waste Management):-

- (क) फोहरमैला व्यवस्थापनमा फोहरलाई बर्गिकरण गरी विभिन्न संघ संस्थासंग समन्वय गरी कम्पोष्टमल बनाउने तथा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (ख) दीर्घकालिन रूपमा (Landfill site) को व्यवस्थापनको लागि विभिन्न निकायसंग समन्वय गरी जग्गाको व्यवस्थापन गरिने छ साथै वायो ग्यास संचालन गर्न साभेदारी कार्यक्रम संचालन गर्न व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ग) सार्वजनिक निजी साभेदारीको अवधारणा अनुरूप नगरपालिकाले गर्ने सरसफाई तथा फोहरमैला व्यवस्थापन , निजि क्षेत्र लगायत शंखरापुर फोहोर मैला व्यवस्थापन समिति, उत्साही महिला समुह नेपाल शंखरापुर ९ साँखु, टोल सुधार समिति जस्ता सामुदायिक संघ संस्थाहरु मार्फत गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- (घ) फोहर व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने उत्कृष्ट व्यक्ति वा संघ संस्थालाई पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ङ) अव्यवस्थित व्यापारिक तुल,व्यानर भित्ते लेखन आदिलाई नियन्त्रण गरिने छ ।
- (च) विभिन्न विकास साभेददार निकायहरूसंग समेत फोहर व्यवस्थापन कार्यको श्रोत परिचालनमा समन्वय गरिने छ ।
- (ज) स्वास्थ्य जन्य संस्थाबाट निस्कासित हानिकारक फोहरको व्यवस्थापनमा स्थानिय निजी साभेदारसंग समन्वयगरी सहकार्य गर्न पहल गरिने छ ।
- (झ) चालु आ.ब भित्रै नगरका सबै क्षेत्रमा जैविक र अजैविक फोहर बर्गिकरण कार्यको प्रबर्द्धन गरिने छ साथै तोकिएको नमुना क्षेत्रमा श्रोतमै फोहोर छुट्याउने कार्य कडाइका साथ लागु गरिने छ ।

११. खेलकुद नीतिहरू (Games) :-

- (क) खेलकुद नगर विकास समिति गठन गरिने छ ।
- (ख) सरोकारवालासंग आवश्यक छलफलगरी खेलकुदको रणनीतिक योजना तर्जुमा गरिने छ ।
- (ग) शंखरापुरको सबै भन्दा ठूलो सार्वजनिक जग्गा रहेको वाड १५ मा साविक गाउँ परिषदबाट पारित योजना अनुसार नै अन्तराष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण कार्यलाई नेपाल सरकार खेलकुद परिषदबाट गर्ने नितीलाई अवलम्बन गरिने छ ।
- (घ) स्थानिय क्लव तथा संघ संस्थालाई खेलकुद गतिविधिमा सहभागि हुने वातावरण निर्माण गरिने छ ।
- (ङ) शंखरापुरमा संचालन हुने खेलकुदका सम्भावित सबै विधाहरूको विकास गर्दै खेलकुदको व्यवसायिककरणलाई जोड दिइने ।

१२. सामाजिक विकास (Social Development):-

- (क) सबै लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूको लागि रणनीतिक योजना तयार गरेर मात्र कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- (ख) यूवा किशोर किशोरीहरूको विकासका लागि उनीहरूकै संलग्नता र सहभागितामा कार्यक्रम संचालन गर्न विशेष जोड दिइने छ ।
- (ग) सामाजिक क्रियाकलाप संचालन गर्दा स्थानिय सरकारी र गैरसरकारी संघ संस्थासंग समन्वय गरिनेछ ।
- (घ) अशक्त भएका व्यक्तिहरूलाई नगरपालिकाले उपलब्ध गराउने सेवा सुविधामा विशेष व्यवस्था गरिने छ ।
- (ङ) समाजमा पछाडि परिएका पारीएका महिला आदिवासी जनजाति दलित अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू पिछडिएका वर्ग साथै तेश्रो लिंग र समलिंग समुदायको सशक्तिकरणको लागि प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (छ) सामाजिक परिचालनद्वारा सहरी गरीवि न्यूनीकरणका लागि जन सहभागितामा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यस अन्तरगत नगरक्षेत्रमा वडा तहमा निर्माण भएका सामुदायिक संस्थाहरूलाई क्षमता विकास गरी स्वनिर्भर हुन वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- (ज) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको अभिलेख एवं प्रतिवेदनहरूलाई अभि व्यबस्थित एवं कम्प्युटराइज गरिदै लगिने छ । सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लाभ ग्राहिहरूको नाममा बैंक खाता खोलि खाता मार्फत भुक्तानी दिने व्यवस्था गरिने छ ।
- (झ) युवाशक्तिहरूको परिचालनका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।
- (ञ) शंखरापुर नगरको साहित्य संगित र कला क्षेत्रको विकासका लागि यूवाहरूलाई सक्रिय पारिने छ ।

१३. महिला विकास र सशक्तिकरण (Women Development):-

- (क) घरेलु हिंसा विरुद्धको ऐन र राष्ट्रिय कार्ययोजना-२०६६ अनुसार लैंगिक हिंसाविरुद्ध नगरस्तरिय कार्यक्रम तय गरी लागु गरिने छ ।
- (ख) नगर भित्रमा क्रियासिल महिला संघ संस्थाहरुको सहयोगमा नगर भित्र हुने घरेलु हिंसा लैंगिक हिंसालाई निरुत्साहित गरिने छ ।
- (ग) महिलाहरुलाई सिप प्रदान गर्न तालिम र उद्यम संचालन गर्न बिउपूँज उपलब्ध गराइने छ ।
- (घ) महिलाहरुद्वारा संचालित संघसंस्थाहरुको संस्थागत बिकासका लागि क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (ङ) एकल महिलाहरुको सिप बिकास र क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (च) नगरपालिकामा वालवालिका र महिला डेस्कको स्थापना गरिने छ ।
- (छ) महिलाहरुको स्वास्थ्य समस्या विशेष गरी आड खस्ने पाठेघर क्यान्सर, स्तन क्यान्सर लगायतका समस्याहरु समाधानका लागि घुम्ती शिविर र विपन्न समुसदायलाई उपचारका लागि सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (ज) महिलाहरुलाई आत्म निर्भर वन्नका लागि मन्तेश्वरी तालिम तथा सोरोजगार मुलक तालिमको व्यवस्था मिलाइने छ ।

१४. संगठन तथा जनशक्ति विकास (Human Resource Development) :-

- (क) नगरपालिकामा जनप्रतिनिधिहरु नभएको अवस्थामा नगरपालिकाबाट प्रादान गरिने सेवा सुविधालाई पारदर्शी व्यवस्थित गर्न र अनुगमन गर्न एक उच्चस्तरीय अनुगमन समिति गठन गरिने छ ।
- (ख) कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न खालका तालिमहरु दिई दक्षता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ग) नगरपालिकाको क्षमता विकास योजनाका कार्यक्रमहरुको प्रभाव मूल्यांकन गरी नयाँ क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- (घ) नगरपालिका वडा कार्यालयहरुबाट प्रादान गरिने सेवाहरुलाई प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटराइज्ड प्रविधि अपनाइदै लगिने छ ।
- (ङ) जोखिमयुक्त काम गर्ने कर्मचारीहरुका लागि जोखिम कोषको आवश्यक व्यवस्थाका लागि पहल गरिनेछ ।
- (च) विभिन्न सेवा करारमा कार्यरत क्षमतावान र योग्य कर्मचारीहरुलाई उनीहरुको क्षमता र योग्यता अनुसार थप जिम्मेवारी दिई नगरपालिकाको सेवा कार्यलाई अझ गुणस्तरीय बनाउदै लगिने छ ।
- (छ) व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी अभिलेख चुस्त दुरुस्त बनाइने छ ।
- (ज) वडा कार्यालयहरुको लागि जग्गाको खोजि गरी भवन बनाउने नीति बनाइने छ ।

१५. आर्थिक प्रशासन तर्फ (Administration):-

- (क) प्रशासनिक खर्च तर्फ कर्मचारीको तलब भत्ता जस्ता अनिवार्य रुपमा बृद्धि हुदै जाने खर्च बाहेक अन्य खर्चमा मितव्ययिता अपनाइने छ । साथै संयुक्त वडा कार्यालयहरुमा हुने अतिथी सत्कारका लागि बढिमा मासिक रु.२०००। दुई हजार ननाघ्ने गरी खर्च गर्न सकिने छ ।
- (ख) साविक गा.वि.सहरुमा रहेको पेशकी तथा बेरुजु फछेयौट कार्यलाई कार्यतालिका बनाइ तदारुकताका साथ अघि बढाई बेरुजु शुन्य बनाउन पहल गरिने छ ।
- (ग) आय-व्ययको लेखा सम्बन्धी सफ्टवेअरको व्यवस्था गरिने छ ।
- (घ) प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रहि कर्मचारीहरुको कार्यबोझ तथा जिम्मेवारीको आधारमा प्रोत्साहन दिनेगरी उपलब्ध गराइएको सुविधालाई निरन्तरता दिइने छ । साथै समय सापेक्ष कर्मचारीहरुलाई क्षमता अभिवृद्धी का लागि तालिम तथा अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ङ) कर्मचारी निवृत्त हुंदा आवश्यक पर्ने रकमको लागि कर्मचारी कल्याण कोषमा जम्मा गर्ने, सवारी चालक, सडक बत्ति मर्मत र वारुणयन्त्र जस्ता जोखिमपूर्ण काममा संलग्न कर्मचारीहरुलाई दुर्घटना बीमाको व्यवस्था गरिने छ ।
- (च) नगरपालिकामा काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई उत्प्रेरित गर्नका लागि कर्मचारीहका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्न आवश्यक नीति निर्माण गरिने छ ।
- (छ) नगरपालिकाको वडाकार्यालय प्रस्ताव गर्दा राजनितिक दल नगरिक मञ्च, समाजसेवि बुद्धिजिवी, युवा महिलाहरुको भेलाले सिफारिस गरिएको स्थानमा वडाकार्यालय रख्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ज) यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई तलब स्केल बराबरको दशैँ खर्च दिने निर्णय गरियो ।

१६. राजश्व तथा कर (Tax) :-

- (क) नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतको अत्युत्तम (Optimum) उपयोग गर्ने नीति अघि सारिने छ ।
- (ख) आन्तरिक आयको दीगो विकास र बृद्धिका लागि कर प्रशासनलाई चुस्त दुरुस्त र व्यवस्थित बनाइने छ ।
- (ग) कर असुलिमा उद्योग वाणिज्य संघ र सरोकारवाला अन्य संघ संस्थाहरुसंग समन्वय र सहकार्यलाई निरन्तरता दिदै विशेष कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
- (घ) करदातालाई कर सूचना प्रवाह गर्ने र कर बुझाउन पर्ने धारणलाई आन्तरिक्रिया मार्फत नगरका विभिन्न स्थानहरुमा होडिङ्ग बोड पर्चा पम्प्लेट र संचारको माध्यमबाट सूसुचित गर्ने तथा कर शिक्षा प्रदान गरिने छ ।
- (ङ) आफुले तिरेको कर के का लागि खर्च गरिएको हो सो को जानकारी पार्दर्शी गरिनेछ ।

१७. एकिकृत सम्पत्ति कर:-

एकिकृत सम्पत्ति करको दायरामा ल्याउन विस्तृत अध्ययन गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।

१८. बहाल बिटौरी कर:-

यो कर लागु गर्न खोजि कार्य गरिने छ ।

१९. पेशा व्यवसाय कर (Business Tax) :-

- (क) आ.ब. ०७३/०७४ का लागि हाल शंखरापुर नगरपालिकामा रहेका व्यापार समुह तथा अन्य संस्थाको सहकार्यमा छलफल गरी निरन्तरता दिने तर्फ कार्य गरिने छ ।
- (ख) व्यवसाय कर संकलनका लागि न.पा. बाट सहकार्य गरिएका संस्थाहरूका प्रतिनिधि समेतको संलग्नतामा कर संकलक टोलिको व्यवस्था गरी घरदैलो कर संकलन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- (ग) नगर क्षेत्रमा संचालन हुने कुनै पनि व्यावसाय पेशा आदि नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र संचालन गर्नु पर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरिने छ ।
- (घ) व्यवसाय संचालन गर्ने र बन्द गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । व्यवसाय बन्द गर्दा चालु आ.ब.को सम्पूर्ण कर तिर्नु पर्ने छ ।
- (ङ) छिटो छरितो दर्ता गर्ने र कर बुझाउने व्यवस्था गरिने छ ।
- (च) होटल, व्यवसाय संघ, सुनचादी व्यवसायी संघ, मासु व्यावसायी संघ नेपाल उद्योग संघ लगायत संस्थाहरूको सहकार्य र सम्बन्धलाई निरन्तरता दिदै व्यवसाय कर संकलनमा अभ्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइने छ । उल्लेखित संस्थाहरू अन्तर्गत पर्ने व्यवसाय दर्ता गर्दा सम्बन्धित संस्थाको सिफारिस लिएर मात्र न.पा. नियमानुसार व्यवसाय दर्ता प्रकृया अगाडि बढाउने कार्यको सुरुवात गरिने छ ।

२०. सवारी कर (Vehicle Tax) :-

सवारी कर संकलनलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन यातायात व्यवसायि तथा सरोकारवाला संघसंस्थाहरूसंग विशेष कार्यक्रम र कार्य योजना बनाई सहकार्य र समन्वय गरिनेछ ।

२१. वहाल कर:-

- (क) वहाल कर को दर निर्धारणको लागि परिक्षणको रुपमा स्वयं घोषणा बिधि अबलम्वन गरिने छ ।
- (ख) वहालकर सम्पत्ति धनीवाट असुल गरिने छ ।

- (ग) वहाल कर प्रयोजनका लागि वहाल रकम क्षेत्रगत रुपमा न्यूनतम कर न.पा.ले निर्धारण गर्ने छ । घोषित कर न्यूनतम अंक भन्दा कम भएमा न्यूनतम अंकलाई आधार मानी कर निर्धारण गरिने छ ।
- (घ) वहाल कर घोषणा वहालमा बस्ने र दिन दुबै सँग लिन सकिने छ ।
- (ङ) घर भाडामा बस्ने र व्यवसाय गर्नेको तथ्याक संकलन गरी वहालमा दिन प्रयोग गरिएको क्षेत्रफल घरधनिको वहाल वाट कर असूल गरिने छ ।
- (च) कर संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन उद्योग वाणिज्य संघ आन्तरिक राजश्व कार्यालय तथा अन्य संघ संस्था सँग सहकार्य गरिने छ ।

२३. मनोरञ्जन कर (Entertainment Tax) :-

नगर क्षेत्रमा कुनै पनि महोत्सव फेस्टिबल, डान्स पार्टी, स-शुल्क सांगितिक कार्यक्रम संचालन गर्दा अनिवार्य रुपमा नगरपालिका बाट सिफारिस वा स्विकृति लिनु पर्ने र तोके बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने अनिवाय व्यवस्था गरिने छ ।

२३. विज्ञापन कर (Advertisement Tax) :-

- (क) नेपाल सरकारको निर्णय एवं निर्देशनको आधारमा मदिराजन्य प्रचार सामग्री राख्न निषेध गरिने छ ।
- (ख) होडिङ्ग बोर्ड दर्ता गर्ने र नविकरण गर्ने व्यवस्था गरी विज्ञापन कर लाई प्रभावकारी बनाई निजि क्षेत्र मार्फत कर संकलन गरिने छ ।

२४. अन्य (Others) :-

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनको र नगर स्तरिय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसको आधारमा आयको अनुमान प्रक्षेपण र कर शुल्कको दररेट निर्धारण गरी कर संकलनलाई विशेष जोड दिइने छ ।

२५. कर तथा शुल्क छुट सम्बन्धमा (Tax Free Provision) :-

- (क) दैवि प्रकोप वा संभावित भवितव्य आगलागिमा परि पूर्ण क्षती भएको प्रमाणित भएमा लाग्ने कर २ वर्षका लागि छुट दिइने छ ।
- (ख) हाटबजार, विज्ञापन कर वाहेक ठेक्कामा दिएका कर तथा शुल्क छुट सम्बन्धमा यातायात बन्दको जानकारी एवं सम्बन्धीत पक्षले सम्बन्धीत निकायबाट ल्याइ छुट मागेमा राजश्व समितिको सिफारिस समेतको आधारमा न.पा. बाट निर्णय गरी छुट दिन सकिने छ ।

२६. सुशासन र पारदर्शिता (Transparency):-

- (क) नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता सम्बन्धमा सुशासन समितीले पेश गरेको प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।
- (ख) नगरपालिकाका गुणासाहरुलाई व्यवस्थापन गर्नका लागि अधिकृत कर्मचारीलाई नोडल अधिकृत तोकि कार्य गराइ सकिएको छ ।
- (ग) जनताले तिरेको राजश्वबाट नगरपालिकाले गरेको आय आर्जन र खर्चलाई मासिक रूपमा सूचना पाटीमा टाँसि जानकारी गराउने अन्य क्रियाकलाप नगरपालिकाको वेबसाइट मार्फत जानकारी गराइने छ ।
- (घ) विद्युतीय माध्यमबाट नगरपालिकाको कार्यलाई प्रवाहित गरिने छ ।
- (ङ) विकेन्द्रिकरणको सिद्धान्त अनुरूप नगरबासीले सम्भव भएसम्मका नगरपालिका बाट पाउने सेवा सुविधा र घर नजिक टोल टोलमा प्राप्त गर्न सकिने यसै आर्थिक वर्ष देखि प्रशासनिक कामको चापलाई हेरी वडा कार्यालयहरु छुट्टा छुट्टै संचालनमा ल्याइने छ । यसरी वडा कार्यालयको संचालनको लागि आवश्यक कार्यालयहरु सम्भव भएसम्म नजिकमा रहेका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरुमा राख्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सम्भव नभएको ठाउँमा स्थानिय वडा नागरिक मंच र सर्वदलिय बैठकको सिफारिसमा उपयुक्त स्थानमा राख्ने प्रवन्ध मिलाइने छ ।
- (च) शंखरापुर न.पा.को कर्मचारी विनियम २०७२ लाई नगरपरिषद् सम्पन्न भएको ६० औं दिन भित्र तयार गरि नगरपालिका बोर्डबाट स्वीकृत गराई लागु गर्ने छ ।
- (छ) यस नगरपालिकामा कार्यरत स्थायी, अस्थायी तथा करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन अन्य भत्ता तथा यस नगरपालिकामा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने ३ जना कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- (ज) शंखरापुर न.पा.को ऐतिहासिक पहिलो नगर परिषद् तथा सार्वजनिकिकरण कार्यमा खटिने कर्मचारीलाई खाइपाइ आएको तलबको कम्तीमा १५ दिन देखि १ महिना बराबरको तलब भत्ता रकम उपलब्ध गराएकोमा दोस्रो नगरपरिषद्मा सोही अनुसारको सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।
- (झ) आ.व. २०७३/७४ को लेखा परिक्षक नियुक्ती गर्ने तथा निजको पारिश्रमिक नियमानुसार भुक्तानी दिन न.पा. बोर्डलाई अधिकार प्रदान गरिएको छ ।
- (ञ) पदपूर्ती समितीको अध्यक्ष तोकने अधिकार न.पा. को बोर्डलाई प्रत्यायोजन गरिएको छ ।

२७. सूचना प्रविधि तथा संचार (Information & Technology):-

- (क) नगरपालिका क्षेत्र भित्र फ्रि वाइफाइ जोन बनाउन प्रयत्न गरिने छ ।
- (ख) नगरपालिकाको सूचना तथा संचारलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि नगर सूचना केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्न पहल गरिने छ ।

- (ग) लोक कल्याणकारी विज्ञापन र सूचनाको प्रचार प्रसार तथा यससंग सम्बन्धित कार्यका लागि पत्रकार महासंघसंगको सहकार्यमा आवश्यक नीति तय गरिने छ ।

२८. एकिकृत सहरी विकास कार्यक्रम(Integreted Urban Developement) :-

यस नगरपालिका क्षेत्रमा सम्भाव्य आन्तरिक स्रोत,विकासमा जनसहभागिताको व्यवस्था,वडा नागरिक मन्चको निर्णय,राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्था, यातायात व्यवसायि उद्योगि, व्यावसायी क्लब, विभिन्न विकास समितिहरु, विषयगत कार्यालयका सरकारी कर्मचारीहरु नागरिक समाज, बुद्धिजिवि, जेष्ठनागरिक समेतका सुभावर प्रचलित ऐन, नियम नियमावलि निर्देशन र माथि उल्लेख नगरपालिकाको नीति अनुसार आ.ब.०७३/०७४ को लागि बजेट एवं नीति तथा कार्यक्रम,योजना तजुमा समेतका प्रस्तावहरु स्वीकृतिको लागि तपसिलका दफाहरुमा उल्लेख गरी पेश गरेको छु भनि नगरपालिकाका नि. कार्यकारी अधिकृतबाट पेश भएका निम्न प्रस्तावहरु उपर परिषदमा छलफल गरी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

२९.खानेपानी तथा ढल निकास (Drinking Water) :-

- १) नगरभित्रका पानीका स्रोतहरु पहिचान गरि बस्ती स्तरमा एकिकृत खानेपानी योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न नगरस्तरिय गुरुयोजना DPR तयार गर्ने कार्य अगाडि बढाइने छ।
- २) मेलम्ची खानेपानी योजना संग यो क्षेत्र प्रत्येक्ष जोडिएको हुँदा मेलम्ची योजना संग अन्य क्षेत्रले पाय सरहको सुविधा यस न.पा. ले पनि प्राप्त गर्न आवश्यक पहल गर्ने ।
- ३) बढ्दो शहरीकरण र बस्ती विकास संगै ढलको व्यवस्थापन यस न.पा. भित्रको मुख्य समस्याको रुपमा रहेको हुँदा सबै टोल र बस्तीमा एकिकृत ढल निकासको कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्न पहल गरिने छ ।
- ४) यस न.पा. लाई खुला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्न पहल गरिने छ ।

३०.लक्षित बर्ग कार्यक्रम :-

- १) बालबालिका, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका बाल अधिकारका क्षेत्रमा विभिन्न शैक्षिक संघ संस्था, सामुदायिक संघ संस्था तथा गैर सरकारी संघ संस्थासंग को सहकार्यमा आएका विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- २) महिलाहरुको हक अधिकार र नेतृत्व विकासका लागि तालिम, सिप मुलक ज्ञान, अध्ययन भ्रमण, अर्न्तक्रिया, गोष्ठी लगाएतका कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यस्त कार्यक्रम संचालनका लागि महिलन समूह तथा महिला संग सम्बन्धित संघ संस्थाहरुसंग को सहकार्य र साभेदारी जोड दिइने छ ।

- ३) आदिवासी जनजाती, दलित, पछाडि परेका बर्ग र समुदायको हक र अधिकारको लागि त्यस्ता वर्ग र समुदायको समावेशीकरणका लागि लक्षित वर्गको सक्रिय सहभागितामा विभिन्न कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ । नगरपालिकाको गतिविधीमा यस्ता वर्ग र समुदायको मूल प्रवाहिकरणको निति अवलम्बन गरिने छ ।
- ४) नगर क्षेत्र भित्र रहेका अल्प संख्यक समुदायको पहिचान गरी तिनको मूल प्रवाहिकरणको लागि आवश्यक कार्यक्रमको तर्जुमा गरिने छ ।
- ५) वस्ती वडा हुँदै नगरपरिषद्मा पेश हुन आएका लक्षित समुहका (महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती, दलित) कार्यक्रमहरु र नगरस्तरिय कार्यक्रमहरु प्राथमिकताको आधारमा संचालन गरिने छ ।
- ६) भाषा, भेषभुषा संरक्षणमा विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ।
- ७) यस न.पा भित्र छुवाछुत मुक्त समाज निर्माणका लागि विशेष जन चेतनामुलक कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।

३१.विविध (Miscellaneous) :-

- १) विनासकारी भुकम्पले शंखरापुर नगरपालिका भित्र प्रत्येक्ष एवं अप्रत्येक्ष रुपमा सहभागिता जनाई यस भेगका जनताहरुमा राहत संकलन गर्न वा राहत उपलब्ध गराउन (टहरा निर्माण, जस्ता, म्यात, पाल, खाद्य सामग्री, लुगाफाटा) लगायतको सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, अन्तराष्ट्रिय , स्वदेशी तथा विदेश संघ संस्थाहरुमा शंखरापुर नगरपालिका हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछ ।
- २) २०७२ साल बैशाख १२, १३ र २९ गते विनासकारी भुकम्पबाट यस शंखरापुर नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी घर, स्कुल, स्वास्थ्य केन्द्र, मठमन्दिर भत्किएको हुँदा यस नगरपालिकाले पुनः निर्माणका लागि विशेष प्राथमिकता दिई नेपाल सरकार, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था एवं देश भित्रका संघ संस्थालाई पुन निर्माणमा सहयोगको लागि आह्वान तथा प्रक्रिया अगाडी बढाई कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिइने छ ।
- ३) नेपाल सरकारले गठन गरेको पुनः निर्माण प्राधिकरण मार्फत २०७२ साल बैशाख १२, १३ र २९ गते गएको भुकम्प तथा त्यस पछिका पराकम्पनले यस नगरपालिका भित्र पुऱ्याएको भौतिक पूर्वाधारहरुमा सडक, बस्ती, विद्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र, सिंचाई, पाटी, पौवा, मठ मन्दिर, धार्मिक स्थल, पर्यटकिय स्थल लगायत खानेपानी वितरण प्रणालीमा गम्भीर असर पुऱ्याएको हुँदा क्षती भएका संरचनाको पुनः निर्माणका लागि सिफारिस गर्ने निर्णय गरिएको छ ।
- ४) ऐतिहासिक शहर साँखु बजार पौराणिक तथा पुरातात्विक रुपमा रहेको हुँदा २०७२ सालको विनासकारी भुकम्पले खण्डहरमा परिणत भएको हुँदा सो को संरक्षण तथा पुन निर्माणका लागि नेपाल सरकारमा सास्कृतिक संरक्षित क्षेत्र घोषणा गरी साँखु बजारमा मौलिकता भल्काउन पुनः निर्माणका लागि प्राधिकरणले आवश्यक बजेट छुट्टयाउन, परियोजना लागु गर्न नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने ।

- ५) साँखु बजार भित्र र वडा नं १५ सानागाँउमा मौलिक, ऐतिहासिकता अनुरूप घर निर्माण गर्ने व्यक्तिहरुका लागि नक्सा पासमा पूर्ण छुट दिने ।
- ६) साँखुको बज्रयोगिनी मन्दिर लाई विश्व सम्पदा सूचीमा समावेश गराउन नेपाल सरकारलाई पहल गर्न अनुरोध गर्ने ।
- ७) नेपाल सरकार मन्त्री परिषद् आर्थिक तथा पूर्वाधार समितीका २०७२/६/१३ को निर्णय अनुसार बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ पारित गरी यस आ.व. २०७२/०७३ माघ १ गते देखि लागु गर्ने निर्णय गरियो । उक्त निर्णय कार्यान्वयन गर्दा अंशबण्डा, जग्गा अतिक्रमण, बाटो विस्तारबाट बाँकी रहेको जग्गामा स्वीकृत मापदण्डका आधारमा घर नक्सा पास हुन नसक्ने अवस्था देखिएमा नगरपालिकाले कार्यविधि बनाई अगाडी बढाइने छ ।
- ८) बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभूत निर्माण मापदण्ड २०७२, भवन निर्माण ऐन २०५५, काठमाडौँ उपत्यका भित्रका नगरपालिका र नगरउन्मुख गा.वि.स. मा गरिने निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०६४ र राष्ट्रिय भवन निर्माण आचार संहिता २०६० अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
- ९) भुकम्प पिडितले घर नक्सा पास गर्दा दरखास्त दस्तुर बाहेक भुईतल्ला (आवासिय प्रयोजनको लागि) सम्म नक्शा पासको पूर्ण छुट दिने र भुई तल्ला भन्दा बढी निर्माण गर्दा भुईतल्ला बाहेक पुरै नक्शा पासको दस्तुर लिने ।
- १०)आधारभूत मार्गदर्शन २०७२ स्वीकृत हुनु भन्दा अगाडि (२०७२/४/२९) निर्माण भएका घरहरुको नक्शा पास गर्ने सन्दर्भमा यस शंखरापुर नगरपालिका भित्र निर्माण भएका घरहरुको हकमा २०६४ को मापदण्ड पुष्टी हुने आधारमा (विजुलीको मिटर जडान को कागज, सर्जमीन मुचुल्का, लालपुर्जाको मिति, अंशबन्डाको लिखत, हाल कायम भएको भइ आएको जग्गाहरुमा) नक्शा पास गर्ने । २०६४ को स्वीकृत मापदण्ड अनुसार नक्शा पास गरी स्वीकृत नक्शा भन्दा बढी निर्माण भएका घरहरुको हकमा मापदण्ड परिधी भित्र थप निर्माण भएको भए दस्तुर जरिवाना नियम भित्र पर्ने र सो बाहेक अन्य भवन निर्माणका सम्बन्धमा नियमित प्रक्रिया कार्य नगर्ने ।
- ११)घर बाटो, चारकिल्ला लगायत अन्य सिफारिस दिँदा मालपोत छुट हुनु भन्दा अगाडि आ.व. को बक्यौता तथा अन्य दस्तुर चुक्ता पश्चात मात्र सिफारिस दिने प्रक्रिया लागू गर्ने ।
- १२) नेपाल सरकार संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालयको मिति २०७२/४/२९ को च.नं. १४ को पत्र बमोजिम नेपाल सरकारको २०७१/०७२, २०७२/०७३ मालपोत मिनाहा गर्ने निर्णय भएकोले यस नगरपालिका पूर्ण रुपमा भुकम्प प्रभावित क्षेत्र भएको हुँदा आ.व. २०७२/०७३ को कुल आयमा शंसोधन गरिएको छ ।
- १३)मनोहरा करिडोरलाई प्राथमिकता दिई सडक निर्माण मा एकिकृत बागमती सभ्यता विकास समिती, सडक विभाग, काठमाडौँ उपत्यका प्राधिकरण संग समन्वय गरी कार्य अगाडी बढाउने ।

- १४) बैकल्पिक ऊर्जा तथा बायोग्याँस कार्यक्रमको लागि माग भइआए बमोजिम सरोकारवाला निकाय संग समन्वय गरी कार्य अगाडी बढाउने ।
- १५) नगरपालिकाको गुरुयोजना निर्माण गर्ने तथा आवधिक योजना विकास कार्यलाई अधि बढाउने तथा श्रोत नक्शा निर्माण गर्ने कार्य समेत अधि बढाउने ।
- १६) विज्ञापन कर, वातावरण कर, पार्किङ शुल्क कर को ठेक्का लगाउने कार्य शुरु गर्ने ।
- १७) फोहोर मैलाको व्यवस्थापन गर्न कार्य अगाडि बढाउने र फोहोर प्रशोधन स्थान खोजी गर्ने ।
- १८) मैट्रिक प्रणालीको घर नम्बर लागु गरि सडक यातायातको पहिचान गरि कार्य अधि बढाउने ।
- १९) नेपाल सरकार, जिल्ला विकास समिती, काठमाडौँ र नगरपालिका समेतको सबै स्थानमा परेका कार्यक्रमलाई कार्य गर्दा चेनेज छुट्याई छुट्टाछुट्टै काम तोकी काममा दोहोरोपना नपर्ने गरि कार्य अगाडि बढाउने ।
- २०) उपभोक्ता समितीले योजना गर्दा लागत इष्टमेत तयार गर्दा नगरपालिकाले दिने रकममा १५ प्रतिशत रकम बापत जनसहभागिता थप गरी ल.ई. तयार गर्ने र मूल्यांकन गर्ने ।
- २१) नगरपालिकाको रकमबाट संचालित उपभोक्ता समितीले गर्ने योजनाको हकमा उपभोक्ताहरुको सुझावमा ध्यानमा राखी ३ लाख भन्दा माथिका योजनालाई २५ प्रतिशत पेशकी दिने ।
- २२) कुनै योजना कार्यक्रम शंसोधन, परिमार्जन गर्नु परेमा उपभोक्ता समितीद्वारा संचालन गर्नु पर्ने योजनाहरु उपभोक्ता समितीले संचालन नगरेमा वा हुन नसकेमा उक्त कार्यक्रम तथा योजना न.पा. बोर्डले बैकल्पिक उपाय अपनाई कार्यन्वयन गर्ने ।
- २३) नगरपालिकाबाट जाँच पास र फरफाराक भएका आयोजना, परियोजना तथा कार्यक्रमहरु नगरपरिषद्बाट अनुमोदन गरियो ।
- २४) राजश्व दररेट थपघट घटवढ, शंसोधन आदी गर्नु परेमा राजश्व परामर्श समितीको सिफारिस लिई न.पा. बोर्डले गर्ने ।
- २५) नगरपालिकाको तर्फबाट अन्य कुनै सरकारी, गैरसरकारी एवं सम्बन्धित निकायसंग सम्झौता गरि कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएमा उक्त सम्झौता गर्न नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृतलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने साथै सरकारी गैरसरकारी कुनै योजना कार्यक्रम प्राप्त हुने भएमा त्यस्ता योजना तथा कार्यक्रम गर्न ल.ई. अनुमान कार्यक्रम स्वीकृत भई आएमा नगरपालिका बोर्डले कार्यान्वयन गर्ने ।
- २६) शंखरापुरमा क्रियाशिल संघ संस्था नगरपालिकाले समन्वय गरी नगरपालिका मातहतमा ल्याउन पहल गर्ने । मातहतमा आउन चाहने संघ संस्थाले साभेदारीमा कार्यक्रम अगाडि बढाउने वा कार्यक्रमको जानकारी तथा स्वीकृत लिएर मात्र कार्यक्रम अगाडी बढाउने तर नगरपालिका संग समन्वय र मातहतमा आउन नचाहनेको हकमा तिनले संचालन गरेको कार्यक्रमको असर, मानसिक पिडा, वडा वडा भित्र पर्ने मत भिन्नता आएमा संस्था आफै जिम्मेवार हुने र समन्वय तथा मातहतमा आउने नचाहने संघ संस्थाको हकमा सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरी अधिकतम पहल कदमी लिने ।
- २७) नगरपालिकाको आफ्नो श्रोतबाट विनियोजन गरी सम्पन्न गरेको योजनामा कन्टीजेन्सी २ प्रतिशत र अन्य श्रोतबाट प्राप्त योजनामा ३ प्रतिशत कायम गर्ने ।

- ३८) यस नगरपालिका भित्र नगरपालिकाले स्वीकृत नगरी जग्गा प्लटिङ गर्न नपाउने । प्लटिङ गर्दा मापदण्ड पुऱ्याएर मात्र गर्ने र नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने दायित्व बुझाएर स्वीकृत दिने । साथै स्वीकृत नलिई प्लटिङ गर्नेलाई बिक्रि वितरण गर्नको लागि सिफारिस दिन बाध्य नहुने ।
- ३९) यस नगर भित्रको विभिन्न ठाउँबाट अनाधिकृत रूपमा माटो, बालुवा, ढुंगा, पानी उत्खनन गर्ने कार्य देखिएकोले सम्बन्धित ठाउँको स्थलगत अवस्था, साँधसधियार, सम्बन्धित वडाको परामर्श वा सर्जमिन, सम्बन्धित निकायको स्वीकृती, आवश्यकता अनुसार IEE, EIA को प्रतिवेदनको आधारमा नगरपालिकाले तोकेको मापदण्ड पुरा गरी स्वीकृती दिए पछि मात्र संचालन गर्न पाउने ।
- ३०) प्राकृतिक श्रोतको उपयोग, निकासीमा बढ्दो चुहावट नियन्त्रण गर्न स्थानिय समुदाय प्रशासनको समन्वयमा अनुगमन तथा व्यवस्थापन कार्यविधी तयार गर्ने ।
- ३१) विषयगत कार्यालयसंग आर्थिक, प्राविधिक लगायतका विषयमा सहयोग र सहकार्य गर्ने ।
- ३२) बैदेशिक सहयोगबाट संचालन हुने आयोजना तथा परियोजनाहरूको लागि सम्झौता संग मेल खाने गरि कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- ३३) स्वयंसेविका, स्वास्थ्य सहयोगी र बाल शिक्षामा रकम विनियोजन गरि कार्यान्वयन गर्ने ।
- ३५) नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतको पहिचान र संकलन परिचालन गर्न श्रोत परिचालन समिति निर्माणद्वारा तालिम प्राप्त एजेन्सी लाई जिम्मा दिई कार्यविधी तयार गर्न लगाइने छ।
- ३६) शंखरापुर क्षेत्रलाई शान्ती सुरक्षा कायम गरी सामाजिक सद्भाव कायम गर्न सुरक्षा निकायसँग छलफल गरि कार्य अगाडी बढाउने ।
- ३७) नगरका गौरवका आयोजना पहिचान गरी कार्यान्वयन अगाडी बढाउने छ ।
- ३८) बढ्दो जनसंख्या एवं शहरीकरणको चापलाई व्यवस्थित गर्न नगरपालिकालाई (Satelite City) को रूपमा विकास गर्ने अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न पहल गर्ने ।
- ३९) नगरभित्रका धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक सम्पदाहरू संरक्षण गर्ने निति लिने ।
- ४०) नगरपालिकाका वडाहरू संचालन गरि जनताहरूलाई सेवा सुविधा चाँडै उपलब्ध गराउन नपुग कर्मचारी व्यवस्थापन गरी वडा कार्यालय व्यवस्थापनमा पहल गरिनेछ ।
- ४१) सडक छेउ निर्माण सामग्री राखी निर्माण कार्य गर्ने र घर सम्पन्न भए पछि सडक सफा नगरी अवरुद्ध गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न नक्शा पास गर्दा कै अवस्थामा धरौटी वापत रु. ५०००/- राख्ने व्यवस्था मिलाउने र निर्माण कार्य सम्पन्न भै सडक सफा भएको प्राविधिक निरिक्षण पश्चात उक्त धरौटी फिर्ता दिने व्यवस्था मिलाउने ।
- ४२) नियमानुसार नभएका नक्सापास विपरित निर्णय भएका नक्शा र फिल्डमा फरक रूपले निर्णय भएका तथा फिल्डमा बाटो नभएका निर्माण भएका संरचनाहरू नक्सा पासको लागि पेश भएका उक्त संरचनाहरू प्राविधिक रूपले नक्सा पास गर्न उपयुक्त देखिएमा १००० स्क्वायर फिट सम्म रु ५०००/-, १ हजार स्क्वायर फिट देखि २ हजार स्क्वायर फिट सम्म रु.१०,०००/- र २००० स्क्वायर फिट भन्दा माथि रु. १५,०००/- जरिवाना तोक्ने ।

- ४३) नक्शा पास गर्न आउँदा व्यक्तिले अनिवार्य रूपमा घरमा खपत हुने विजुलीको २५ प्रतिशत बिजुली को लागि सौर्य प्यानल जडान गर्नु पर्ने प्रतिबद्धता पत्र पेश गर्नु पर्ने । सो प्रतिबद्धता अनुरूप निर्माण सम्पन्न हुँदा सम्म पनि जडान नभएमा निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र दिइने छैन ।
- ४४) सामान्य भुकम्प प्रतिरोधी नभएका टहराहरुले पनि बाटोको मापदण्ड नमिचि नगरपालिकामा दर्ता गरी प्रमाण पत्र लिनु पर्नेछ ।
- ४५) साँखु बजारलाई पुरातात्विक, साँस्कृतिक एवं ऐतिहासिक सहर घोषणा गर्न नगरपरिषद्ले सम्बन्धित निकायमा प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।
- ४६) वडा स्तरिय रूपमा संकलन भएर आएका नयाँ तथा पुराना बाटाहरुका क्षेत्राधिकारलाई कडाइका रूपमा पालना गर्न लगाउने ।
- ४७) तत्कालिन मापदण्ड पुरा गरी नक्सा बमोजिम घर निर्माण भएको देखिएमा मात्रै नक्सा पास नियमित गर्ने ।
- ४८) तत्कालिन समयमा नक्सा पास भएका र नक्सा बमोजिम मात्रै निर्माण भएका घरहरुलाई मात्रै निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिइने ।
- ४९) भवन आचार संहिता पालना गर्ने सन्दर्भमा यस नगरपरिषद् पछि डिजाइनरले अनिवार्य स्ट्रक्चर ड्रइङ पेश गर्नु पर्ने र त्यसको चेक जाँच नगरपालिका इन्जिनियरले गर्ने ।
- ५०) २०७१ पौष २७ गतेको नगरपरिषद् पछि स्वीकृत बेगर बनेका घरहरुले अनिवार्य रूपमा मापदण्ड पालना, पुरानो घरले बेहोर्ने कर र समयमा नै स्वीकृत नलिई निर्माण थालनी गरेबापतको जरिवान रु. ५००० तिर्नु पर्ने ।
- ५१) नगरपालिकामा कार्यरत अस्थायी, करार, ज्यालादारी एवं प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई न.पा.को स्थायी पदपूर्तिको व्यवस्था नहुन्जेल आन्तरिकरण गर्ने र नेपाल सरकारले नियम बमोजिम तलब, भत्ता सेवा सुविधा नघट्ने गरी करार अवधि थप गर्दै लैजाने ।
- ५२) शंशोधित कर्मचारी दरबन्दी स्वीकृत गर्ने ।
- ५३) न.पा. क्षेत्र भित्र संचालन भएका तथा संचालन हुने योजना कार्यक्रमहरुको समग्र अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्नको लागि स्थानिय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ बमोजिम नगर सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिती गठन गरि कार्य विधीद्वारा निर्दिष्ट गरे बमोजिम काम कर्तव्य तथा अधिकार प्रदान गरी उक्त समितीलाई क्रियाशिल बनाइने छ ।
- ५४) स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को भाग ३ मा नगरपालिका सम्बन्धि व्यवस्थको ९४ (२) ३ तथा नियमावली २०५६ को नियम १६ र १७ बमोजिका समितीहरु र आवश्यक कोषहरुको गठन गरिने छ । गठित कोषहरुको विवरण अनुसूचीमा समावेश गरिने छ ।
- ५५) आकस्मिक र विशेष अवस्था सृजना भई कुनै निर्णय गर्नुपरेमा बजेट तथा नितिगत प्रस्तावमा परिमार्जन वा संशोधन गर्नु पर्ने भएमा न.पा. बोर्डलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
- ५६) चालु आ.व.को २०७२ साल मांसिर मसान्त सम्म भएको आम्दानी खर्च न.पा. बोर्ड तथा राजनैतिक संयन्त्रबाट भएका निर्णयहरुलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
- ५७) भुकम्प पिडितले घर नक्शा पास गर्दा वा पुन निर्माणका लागि साँखु बजार भित्र अधिकार सम्पन्न समिती बनाई लागु गरिने छ ।

५८) शंखरापुर नगरपालिका बैशाख १२ गते को भुकम्पले क्षतिग्रस्त भएको क्षेत्र भएका हुँदा विशेष क्षेत्रको रुपमा घोषणा गर्न सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने ।

३१. सार्वजनिक सम्पत्ती संरक्षण

- १) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक पर्ती जग्गा, राजकुलो, पाटी पौवा, धारा, कुलो, सडक मन्दिर, धार्मिक स्थल, सामुदायिक भवन, सामुदायिक विद्यालय, कलेज लगायतका सार्वजनिक सम्पत्तीको लगत राख्ने, नक्सांकन गर्ने र तिनीहरुको संरक्षणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याइने छ । सार्वजनिक सम्पत्ती अतिक्रमण गर्ने र हानी नोक्सानी पुऱ्याउने व्यक्ति वा संघ संस्थालाई कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याइने छ ।
 - २) नगरपालिकाको भु-उपयोग नक्सा र अल्पकालिन तथा दिर्घकालिन एकिकृत विकास योजना यसै आ.व. २०७३/०७४ भित्र तयार गरिने छ ।
 - ३) परापूर्वकाल देखि हालसम्म चलन चल्तीमा संचालन भएको तर नापीमा छुट भएको बाटो, कुलो, कुवा, पानीको मुहान, धार्मिक स्थलको कार्ययोजना बनाइ संरक्षण गर्ने ।
 - ४) यस नगरपालिका भित्र नापी हुन बाँकी रहेको स्थानहरुमा दोहोरो नापीका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने ।
 - ५) क्याविनेटबाट स्वीकृत भई नयाँपाटी र सुन्दरीजलको अभिलेख सहित साँखु नगरपालिकाको मालपोत तथा नापी कार्यालयमा आउनु बाँकी रहेको हुँदा तत्कालै सो २ साविक गा.वि.स को काम कारवाही साँखु मालपोत तथा नापी कार्यालय पठाउन सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने ।
 - ६) नापी कार्यालय साँखुमा संचालनमा आइसकेको हुँदा यहाँको नापीको काम बुढानिलकण्ठ गोश्वारामा कायम भई कार्य भैरहेको हुँदा उक्त कार्यालयको कामकारवाही साँखु बाट हुने व्यवस्था मिलाउनको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने ।
 - ७) ऐतिहासिक महत्व बोकेको यस न.पा क्षेत्रको कुलो/खोल्सा खोल्सी/राजकुलोलाई कुनै पनि प्रयोजनको बाहानामा पुर्ने, भत्काउने, छोप्ने र ढल जोड्ने कार्य गर्न पाइने छैन । त्यस्तो गरेको पाइएमा कानुनको दायरामा ल्याइने छ ।
- ८) शंखरापुर न.पा. भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरु न.पा. मातहतमा रहने गरी संरक्षणका लागि संबन्धित निकायमा पहल गर्ने ।

३२. रणनीतिहरु:-

आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेटले परिलक्षित गरेका उद्देश्य प्राप्तीका लागि देहाय अनुसारको रणनीतिलाई थप प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गरीने नीति लिइएको छ।

१. राजनैतिक सहकार्य र सहमतिमा जोड दिइने छ ।
२. नगरपालिकाको संगठनात्मक संरचनालाई कार्यबोहको आधारमा सेवामुखि बनाउन समयसामयिक परिमार्जन सहित अद्यावधिक गर्ने ।
३. आधारभूत सेवा तथा पूर्वाधार विकासमा समन्वय सहकार्य सहभागिता र साभेदारीको अबधारणालाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

४. कर तथा गैर कर राजश्वका नयां क्षेत्रहरुको पहिचान गरि अधिकतम परिचालन र उक्त कार्यकालागि सरोकारवालाहरु समेतको सहकार्यमा जोड दिइने छ ।
५. समावेश र सन्तुलित विकासको लागि सामाजिक परिचालनमा जोड दिइने छ ।
६. लक्षित तथा विशेष लक्षित क्षेत्रमा क्रियाशिल संघसंस्थाहरुसंगको सहकार्य र साभेदारीमा जोड दिइने छ ।
७. ठूला योजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन एवं डिजाइनका लागि विज्ञ परामर्श दातृसंस्थाहरुको सेवा लिइने छ ।
८. टोल विकास संस्था लगायतका नगरपालिकाको सहयोगी अंगहरुलाई एकिकृत गरि एकिकृत संजाल निर्माणमा प्रभावकारीता ल्याइने छ ।

३३. साँखु चार ढोका भित्र भवन निर्माणको हकमा अवलम्बन गरिने मापदण्डः-

- १) यस शंखरापुर न.पा. को साँखु क्षेत्रमा पर्ने खालीजग्गा समेतमा बन्ने भवनको अधिकतम ग्राउण्ड कभरेज ७० प्रतिशत र पुरानो घर भत्कि वा भत्काइ बनाउने को हकमा पुरानो भवनले चर्चेको क्षेत्रफल बराबर भवन बनाउन पाइने छ ।
- २) अब उपरान्त यस शंखरापुर न.पा. को साँखु बजार भित्र बन्ने घरहरुको अधिकतम तल्ला ४ र उचाई ३५ फिट सम्म कायम गरिने छ ।
- ३) यस न.पा. साँखु चार गेट भित्रकुनै पनि किसिमको सिनेमा हल, थिएटर, सुपरमार्केट, व्यापारिक कम्प्लेक्स, कुखुरा तथा चौपाया पालन गर्ने, काठ चिर्ने मेसिन सञ्चालनगर्ने, ग्यास, पेट्रोल र अन्य रसायनिक पदार्थको भण्डारन गर्ने जस्ता क्रियाकलपमा निषेध गरिनेछ।
- ४) घरबाट निस्कने फोहोर मैला स्थानिय निकाय फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्न न.पा. ले जिम्मा दिएको संस्थाले तोके बमोजिमको ठाउँमा फ्याक्नु पर्नेछ । निर्माण सामग्री, सार्वजनिक बाटो, पेटी, चोक गल्ली आदिमा राख्नपाइने छैन ।
- ५) न.पा. माददण्ड प्रक्रियामा नआएका र बाटोको मापदण्ड मिची बनेका अस्थायी टहराहरु पनि तुरुन्त हटाउन पहल गरिने छ ।
- ६) यस क्षेत्रमा बन्ने भवनको छाना माथि पर्ने वर्षातको पानी पाइपद्वारा जमिन तल्ला सम्म ल्याउनु पर्नेछ र त्यो पानीले कसैलाई मर्का पार्न पाइने छैन ।
- ७) यस क्षेत्रमा बन्ने घरहरुका बाल्कोनी, कोठा, घर अगाडीको सिंढी, क्यान्टीलिभर आदि बाटोको क्षेत्राधिकार भित्र निकाल्न पाइने छैन ।
- ८) यस साँखु भित्र पर्ने नापी नक्सामा देखिएका साविक चोकहरु राख्नु पर्नेछ । साविकका सार्वजनिक तथा ननीचोकको सम्बर्द्धन संरक्षण हुने क्रियाकलाप बाहेक अन्य किसिमको निर्माण चोक भित्रगर्न पाइने छैन ।
- ९) यस क्षेत्रका प्रायः घरहरु अस्थायी पूर्जा/स्वबासी जग्गामा बनेका देखिन्छन । त्यस कारण नक्सापास गर्दा त्यस्ता अस्थायी पूर्जामा बनेका घरलाई नक्सापासको दायरामा ल्याउन आवश्यक कदम चाल्ने ।

- १०) यस साँखुबजार भित्र बन्ने घरहरुको लागि १ आना भन्दा कम जग्गा भएको ठाउँमा बाटो सँग जोडिएको मोहडा हेरी त्यस घरको उचाई निर्धारण गर्नु पर्नेछ । घरको उचाई जग्गाको मोहडा ३ गुणामा जति आउँछ, त्यति मात्र उचाई हुनु पर्छ । उदारहणको लागि ११ फिट मोहडा छ भने $११ \times ३ = ३३$ फिट मात्र हुनु पर्नेछ ।
- ११) पुरानो बस्ती भनिरहँदा यस साँखु बजारको सिमांकन गरी मापदण्ड लागु गरिने छ ।
- १२) घर निर्माण गर्दा बाटो छेउमा रहेका घरहरुको हकमा २ तल्ला देखि मात्र बार्दली, क्यान्टिभिभर, छन्जा, टप निकाल्न पाइने र निकाली सकिएका घरहरु कुनै छन् भने त्यस्ता घरहरुको बार्दलीबिस्तारै हटाउन प्रबन्ध मिलाउने छ ।
- १३) साँखु बजार भित्रका जुनसुकै गल्लीहरु न्युनतम लिकयर (Clear) ४ फिट चौडाइको हुनै पर्ने छ ।

अन्त्यमा

नगरपरिषद्मा विभिन्न पक्षबाट प्राप्त सुभाब र विद्यमान ऐन कानुन नियमको परिधि भित्र रहि सेवाग्राहिहरु लाई उच्च प्राथमिकताका साथ सेवा उपलब्ध गराउने प्रतिवद्धता जाहेर गर्दै, अति व्यस्त समयका बावजुद यस शंखरापुर नगरपालिकाको दोस्रो नगरपरिषदको नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिककरण कार्यक्रममा हाम्रो निमन्त्रणा लाई स्विकार गरि पाल्नु भएका प्रमुख अतिथी ज्यू, माननीय सांसद श्री दिपक प्रसाद कुईकेल ज्यू, अतिथी श्रीमान स्थानिय विकास अधिकारीज्यू तथा अन्य अतिथीज्यूहरु, राजनैतिकदलका प्रतिनिधीज्यूहरु, एकिकृत योजना तर्जुमा समितिका पदाधिकारीज्यूहरु, वडा सचिवज्यूहरु, वडा नागरिक मञ्चका संयोजकज्यूहरु, सामाजिक परिचालकज्यूहरु, संचारकर्मीज्यूहरु, सुरक्षाकर्मीज्यूहरु, संघसंस्थाहरु, बुद्धिजिवी ज्यूहरु, समाजसेवीज्यूहरु र मेरा सहयोगी कर्मचारी साथीहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरुमा पनि यहाँहरुबाट निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गर्दै यस शंखरापुर नगरपालिकाको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु ।

दुर्गा नाथ गौतम
प्रमुख एवं कार्यकारी अधिकृत
शंखरापुर नगरपालिका पुखुलाछी, साँखु काठमाडौं